

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Med levo in desno

Druga revolucija v Nemčiji, ki je bila v krvi zadušena, preden se je prav za prav rodila, je naravno razburila ves svet. Še vedno stoji v ospredju mednarodnega zanimanja, akoravno je Hitler s samozavestno gesto že proglasil njen konec. Kljub mnogoštevilnim vestim in komentarjem pa si še vedno ni moglo ustvariti jasne slike, kaj se je prav za prav zgodilo. Zlasti pravi izvor prevrata in vsega, kar je z njim v zvezi, bo po vsej priliki ostal vsaj za zunanji svet nerešen zagonek.

Dogodki preteklih dni so vsemu svetu odkrili, da je bilo duševno poenotenje nemškega naroda v narodnem socializmu komaj več, kakor pobožna želja, da toliko slavljena »Gleichschaltung« ni obljela niti lastnih pristašev. Že pred meseci so mogli pozorni opazovalci slutiti, da gredo mnenja Adolfa Hitlerja in njegovega očjega kroga na eni ter širokih mas njegovih radikalnih udarnikov na drugi strani daleč vskesebi. To je bilo takrat, ko sta Hitler in Göring proglasila, da je revolucije konec in da se ima začeti legalno življenje, takrat, ko je Hitler z diktatorsko kretnjo ustavil propagando za izvedbo socialnega programa in proglasil, da se v gospodarstvu ne smejo delati eksperimenti. Mnogočice v rjavih rjajah so se morale pokoriti, očitno pa so se težko prenašale izgubo svojih nad in pričakovanj in v mehkih pogledih gledale, kako so prevzeli vodstvo gospodarske in socialne politike moške velikega kapitala, težke industrije in veletrgovstva. Ni se čuditi, da so se že takrat mnogi čutili prevarene in prikrajšane.

Hitlerjev zmagovalni pohod na vrhunc politične moči je slonel na armadi rjavih rjaj. Z njimi je obvladal ulico in strahoval vse svoje protivnike, pa tudi obvladal civilni in vojaški uradni aparat. Brez Röhmove rjave armade bi ne bilo kancelarja Hitlerja. Toda moč, ki jo je irregularna vojska patriarhalni pretorianci dala voditelju, je skrivala v sebi nevarnost za njega samega. Zbrati in držati armado sklenjeno je bilo mogoče samo s tem, da se je njenim množicam dala pravica in prilika izživljati vse instinkte, da zanje ni veljal zakon, da so se smeli čutiti kot privilegirana plast naroda, ne da bi se jim bilo treba bati kazni ali sploh kakršnihkoli posledic za samopasnost in samovoljnost. Na ljubo tem uniformiranim množicam se je moralo storiti in dovoliti marsikaj, kar revolucionalarja Hitlerja ni motilo, kar pa je bilo za kancelarja Hitlerja nevšečno in kompromitirujoče. Voditelj je začel očitno čutiti jetnika lastnih čet in je to jetništvo vedno težje prenašal. Iz želje, da se ga otrese, deloma pa gotovo tudi iz obupnega stanja državnih financ, se je rodil sklep o enomesnem dopustu udarnikov kot prvi korak k njihovi likvidaciji. Odporu udarnikov so se postavila na čelo Röhm in drugi udarniški poveljniki. Tako je prišlo do sobotnega preloma.

Na drugi strani pa je konzervativna struja vedno bolj dvigala glavo. Imela je za seboj gospodarsko in finančno moč in gotovo tudi zaslobo v okolici državnega prezidenta. Svojo posebno vlogo je imela redna vojska, ki je še vedno v rokah bivših cesarskih oficirjev, večinoma konservativnih aristokratov. Vsi ti krogi so s skrbjo gledali radikalizacijo hitlerjevskih širokih mas, v kateri so videli obnovo socialistične nevarnosti. Obupna gospodarska in finančna kriza, v katero je zašla Nemčija, je netila konservativni odpor. Ti krogi so sicer vedeli, da se Hitler sam nagiblje na desno stran, videli so pa ob enem tudi naraščanje radikalnega pokreta v udarniških vrstah in doživeli so široko zasnovano Göbbelsovo akcijo proti »kritikarstvu in boljševednim rovarjem«, naperjeno pred vsem proti inteligenci in aristokraciji. Ta propaganda je bila voda na mlin ekstremistov, strnila pa je ob enem desničarsko fronto. Papen je v Marburgu nastopil kot glasnik njenih zahtev.

Adolf Hitler je bil postavljen med dva ognja in ni okleval. Z vsro brutalnostjo je udaril na levo, ni se pa tudi ustavil pred desničarsko opozicijo. Brezplodno bi bilo danes ugibati, ali in v čem je obstojala kaka zveza med levico in desno, med Röhmom in Schleicherjem. Gotovo je, da med obema strujama ni moglo biti ničesar drugega skupnega, kakor negativni cilj: odstranitev »voditelja« in njegovega kroga. Hitlerjeva odločitev izgleda vsekakor kot korak na desno. Zdi se, da je požgal za seboj mostove, ki so ga vezali z radikalnimi voditelji in množicami. Kakor pa izgleda, tudi nima volje sprejeti v celoti konservativni program, kakor ga je manifestiral Papen. Vsekakor je značilna aratacija in smrt Papenovih sodelavcev, če se pomisli, da je ostal trdno na svojem mestu bojevniki proti »konservativni reakciji« Göbbels. Z zahtevanimi osebnimi in političnimi svobodčinami se menda Hitlerju in Göringju prav nič ne mudi.

Prezreti se pa ne sme, da se je Hitler podal v veliko odvisnost vojske in generalitete, ki je poslej poleg Göringove policije glavna opora njegove diktature.

PRED PREOSNOVO HITLERJEVE VLADE

Vojaški krogi vedno bolj uveljavljajo svoj vpliv — Položaj v Nemčiji še ni razčiščen

Pariz, 4. julija. n. Iz Nemčije prihaja še vedno zelo protislovne vesti, tako da si ni mogoče ustvariti kdo je prav za prav gospodar v Nemčiji, Hitler ali vojska. Vlada je imela včeraj dolgotrajno sejo, o kateri pa je bil izdan samo kratek komunikat. Po informacijah pariških listov se zdi, da je Hitler samo še formalni kancelar, v resnici pa je že zavladala vojaška diktatura. Brez vednosti in odobritve vojske ne sme Hitler mesar več storiti. Vse kaže, da je Hitlerjeva revolucija s protirevolucijo napadalnih oddelkov končana. Najbolj nejasna je vloga in položaj podkancelarja Papena, o katerem se širijo najbolj protislovne vesti. Na eni strani trdijo, da je odstopil in da noče več sodelovati s Hitlerjem, na drugi strani pa zatrjujejo, da je Hitler sicer zahteval njegovo ostavko, da pa se je Papen, naslanjajoč se na zaupanje Hindenburga, njegovi zahtevi uprl. Nekateri celo mislijo, da je Papen mož bododnost. Vsekakor je trenutno Papen najbolj temna točka poslednjih dogodkov.

Agence Havas poroča iz Berlina, da je nadaljnji obstanek podkancelarja Papena v vladi predvsem odvisen od predsednika republike Hindenburga, čigar zaupanje še vedno uživa. Ako Hitler s svojo zahtevo po izločitvi Papena ne bo uspel, bo njegov položaj zelo omanj. Nasprotno pa bi se s tem položaj Papena zelo učvrstil.

V nekaterih političnih krogih smatrajo, da je prav za prav že uvedena vojaška diktatura. Vojska je sicer nastopila pri zadnjih dogodkih, toda ne zato, da bi rešila Hitlerja, marveč, da prepreči državljansko vojno in prelivanje krvi. Sedaj je trdno odločena, da napravi konec Hitlerjevi samovladni in poseže v razvoj dogodkov, da se v Nemčiji čimprej vrnejo normalne razmere.

Berlin, 4. julija. g. Hitler je na obisku v Neudecku skušal pripravi predsednika Hindenburga o umestnosti rekonstrukcije vlade.

Izstop Papena iz vlade se pričakuje vsak čas. Njegov naslednik bo najbrže Göring. Razen tega se pričakuje še druga važna izprememba v vladi, in sicer ostavka državnega finančnega ministra grofa Schwerina Crossigkha, ki ne soglaša z zadnjim razvojem dogodkov in ga razen tega sili k odstopu tudi težaven finančni položaj države. Končno je zelo verjetno, da bo odstopil tudi državni gospodarski minister Schmitz. Njegovo ostavko bodo utemeljili z boleznijo, toda pravi vzrok je prav tako brezupen gospodarski položaj Nemčije in pa vedno večje težave s preskrbo sirov.

Uradno objavljajo, da je pruski minister predsednik Göring imenovan za državnega gospodarskega ministra, čigar resor bo opravljal poleg svojih dosedanjih poslov.

Hindenburgova odkupnina za rešitev Papena

Pariz, 4. julija. g. V zvezi z brzojavnim čestitkami, ki jih je Hindenburg poslal Hitlerju in Göringu, krožijo razne govorice. Z veliko trdnostjo zatrjujejo v tukajšnjih političnih krogih, da sta bili obe brzojavki državnega predsednika odkupnina za izpustitev podkancelarja Papena na svobodo. Pri tem naglašajo, da so le redki listi beležili vest o kratkem obisku državnega kancelarja Hitlerja na gradu Neudecku, dočim jih je ostali tisk zamolčal, in da je bil podkancelar Papen edini, ki je bil po razmeroma zelo kratkem času izpuščen iz pritvoru. Brez dvoma aratacija Papena ni bila izvršena brez Hitlerjevega znanja in prav tako ni verjetno, da bi se bil dal Hitler zavesti do tega ukrepa samo iz varnostnih razlogov. Zato preostala samo dve možnosti: da je hotel Hitler prijeti svojega podkancelarja kot talca, ali pa, da je imel dejansko razloge za sumničenja proti njemu. Poslednja možnost je precej neverjetna, ker bi se sicer ti razlogi ne sesuli že po prvem kratkem zaslišanju Papena.

Gospodarske represalije proti inozemstvu

Nemčija grozi vsem državam, ki bi ogrožale njen blagovni in plačilni promet, s protiukrepi

Berlin, 4. julija. d. Na včerajšnji seji državne vlade je bila poleg zakona, s katerim se proglasijo ukrepi, izvedeni od 30. junija do 2. julija za udušitev veleizdajniških načrtov, kot pravnoveljavni v silobna države, sprejeta tudi izprememba zakona za zaščito enotnosti stranke in države, po kateri ni treba več, da bi bil vodja štaba napadalnih oddelkov član državne vlade.

Vlada je nadalje odobrila še celo vrsto zakonskih načrtov, med njimi zakon o uporabi gospodarskih represalij proti inozemstvu. Kakor pravi uradni komunikat, je postal ta zakon potreben zaradi groženj prisilnih ukrepov inozemstva v blagovnem in plačilnem prometu z Nemčijo. Po tem zakonu ima pristojni minister pooblastilo, da ukrene nemudoma vse potrebno za obrambo nemških gospodarskih interesov. Istemu namenu ima služiti tudi novi

pooblastilni zakon za prehodno izpremembo carin.

Poseben zakon proglašja akademijo za nemško pravo za javno državno korporacijo. Odobren je bil tudi zakon o izpremembi volilnega reda, po katerem se izpolnjujejo določbe o državnem volilnem zakonu glede izgube poslanskega mandata in postopanja pri vpoklicanju namestnikov na ta način, da izgubi poslanec svoj mandat, če izstopi iz državnozbornske frakcije narodno-socialistične stranke, ali pa je iz nje izključen. Določitev namestnikov se prepušča vodji državnozbornske frakcije, ki pri tem ni vezan niti na meje volilnih okrajev, niti na vrstni red kandidatov na volilnih listah.

Komunike o včerajšnji seji vlade našteva še celo vrsto drugih zakonov, ki so bili odobreni na njej, med drugimi novi lovski zakon, zakon o prepovedi javnih zbirk, zakon o pobijanju papagajске kolekcij itd.

Likvidacija rjave vojske

Člane narodno socialističnih napadalnih oddelkov že pošiljajo domov

Berlin, 4. julija. n. Največjo skrb povzroča sedaj vladi hitlerjevski napadalni oddelki. Vlada jih je poslala na dopust, toda po večini so se uprli. Zato je bil danes izdan nov zelo strog nalog, da se morajo pripadniki napadalnih oddelkov takoj poslati domov. Vsem je prepovedana nošnja orožja in uniform. Uniforme smejo do nadaljnjega nositi, kadar so v službi, samo poveljniki čet, bataljonov in polkov. Vse kaže, da hoče vlada docela likvidirati Hitlerjevo »rjavo vojsko« in jo predvsem očiščiti vseh nezanesljivih elementov. Novi načelnik generalnega štaba napadalnih oddelkov Lutze je danes po vsem Berlinu dal nalepiti 12 zapovedi, ki jih je državni kancelar Adolf Hitler izdal v soboto. Na lepakih so s posebno velikimi črkami natisnjene besede »zahtevam«, »zapovedujem« in »prepovedujem«.

Berlinske ulice kažejo tudi danes popol-

Vojska se svojega pomena tudi zaveda in je že oddala svoj votum. Generali se desavuirali prvo izjavo vojnega ministra Blomberga in dali spoznati, da niso brezpogojni Hitlerjevi oprede. Udarne čete se bodo po službenih izjavah reorganizirale, vendar mede nikdo ne dvomi, da to ne bo več fanatično navdušena in slepo vdana armada, s katero je delal voditelj čudeže. Strah in vsiljena disciplina ne bosta mogla vzpostaviti stare nepremagljive vezi. Kako daleč in kako globoko sega nezadovoljstvo in razkroj, je težko soditi, več ko verjetno pa je, da z usmrtnitvijo desetih ali stotin upornih voditeljev duh množic ni ozdravljen.

Razkol med desnico in levico je tu in

žave, ker kaže vse, da se takšni poizkusi ne bodo več ponovili. Dušeče ozračje je razčistilo nevhita in strela je udarila ravno o pravem času.

»Münchner Neueste Nachrichten« pravijo, da je narodno-socialistična vlada z onemogočenjem boljšeizvima v Nemčiji napravila neprecenljivo uslugo vsemu zapadnemu svetu. Prav tako je te dni Nemčija napravila evropskim državam dragoceno uslugo, ko je z revolucionarnimi sredstvi zadušila drugo revolucijo.

Drugi listi pravijo, da so izdajalci 30. junija zbudili v svetu upanjanje, zgrajena na nemški nesloznosti, toda Hitler je o pravem času posegel vmes in danes stoji Nemčija kakor en sam mož za svojim voditeljem. Svet se bo moral navaditi, da bo vnovič videl v čvrsti poziciji Hitlerja činitelja svetovne politike.

300 ustreljenih

Berlin, 4. julija. d. Kakor se doznava, je bilo v kadetnici v Lichterfeldu izvršenih 24 justifikacij z ustrelitvijo. Med žrtvami, ki so bile ustreljene v Berlinu, se nahajata tudi prejšnji adjutant bivšega prestolonaslednika polkovnik Müldner.

Po nekaterih vesteh sta bila usmrčena tudi bivši državni minister Treviranus in saški minister predsednik Manfred Klinger, ki je bil obdožen zaročnega sodelovanja z Röhmom. V zvezi z Killingervjevo afero je bilo aretiranih pet saških in erodjenemških policijskih predsednikov.

Curih, 4. julija. n. Tu računajo, da so do- slej ubili v Nemčiji najmanj 300 ljudi, v koncentracijska taborišča pa so jih spravili okoli 3000.

Narodna skupščina

Izprememba zakona o volilnih imenikih — Danes pride v razpravo zakon o mestnih občinah

Beograd, 4. julija. p. Narodna skupščina je imela dopoldne sejo, na kateri je odobrila zakon o osnovanju sreza Subotica in zakon o izpremembi volilnih imenikov za mestne občine. Pred prehodom na dnevni red je predsednik dr. Kumanud sporočil, da je prosvetni minister predložil skupščini nujni zakonski predlog o muzejih. Skupščina je nujnost sprejela in izvolila poseben odbor, da zakon takoj prouči. V odboru sta med drugimi narodna poslanca dr. Pivko in dr. Vošnjak. Dalje je predsednik sporočil, da je senat vrnil Narodni skupščini v ponovno razpravo zakon o nespornem postopku in uvodni zakon, ki ga je senat v nekaterih točkah spremenil. Zunanji minister je predložil Narodni skupščini mednarodno konvencijo o vodnem režimu na Dunavu, ki je bila sklenjena in podpisana v Parizu 27. maja 1932 med Jugoslavijo, Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo in Češkoslovaško.

Po prehodu na dnevni red je narodni poslanec dr. Ivandekić podal napred predlog o predlogu zakona glede osnovanja sreza Subotica. Notranji minister je pojasnil, da je ta izprememba postala potrebna zaradi

novega zakona o mestnih občinah. Subotica je po številu prebivalstva tretje največje mesto v državi, pa je imela samo policijskega komisarja. Zato je nujno potrebno, da dobi samostojen srez. Skupščina je po pojasnilih ministra zakon brez debate odobrila.

Sledila je razprava o izpremembi zakona o volilnih imenikih za mestne občine. Po poročilu narodnega poslanca dr. Ivandekića je notranji minister g. Žika Lazić utemeljil ta zakon, navajajoč, da stremi za tem, da se pritegnejo k sodelovanju v občinskih zadevah naših mest predvsem oni ljudje, ki so po daljšem bivanju v občini bolj zainteresirani na občinskih zadevah. Zato se s tem zakonom podaljšuje rok bivanja v občini za pridobitev volilne pravice. Ta zakon pa je bil potreben tudi zaradi tega, da se izognemo izpremembi volilnih imenikov za skupščinske volitve, kar bi bilo združeno z večjimi stroški. Narodna skupščina je nato zakonski predlog brez debate odobrila. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja bo jutri dopoldne. Na dnevnem redu je zakon o mestnih občinah.

Zakon o muzejih

Enotna organizacija muzejev — Muzejsko osebje — Muzejski svet — Zaščita starin in spomenikov

Beograd, 4. julija. p. Z zakonom o muzejih, ki ga je danes prosvetni minister dr. Šumenović predložil Narodni skupščini, bo izenačena zakonodaja o muzejih, ki je bila doslej v raznih področjih države različna, kar je zelo oviralo normalni razvoj in napredek muzejev. Zakon pa je naravala tudi potreba, da se naši muzeji organizirajo po modernih načelih in po zgledu drugih evropskih muzejev, upoštevajoč pri tem naše nacionalne in kulturne interese. Naša država, ki je tako bogata na starinah in zgodovinskih spomenikih, postaja vedno bolj upoštevana v pogledu tujskega prometa in je zato treba zbrati in čuvati zgodovinske spomenike ne samo za nas, nego za ves kulturni in znanstveni svet.

Po določbah tega zakona bodo osnovani, v kolikor še ne obstojajo, državni muzeji v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Skoplju. Njihova naloga je, da zbirajo, čuvajo in znanstveno obdelajo kulturno zgodovinske in prirodne spomenike ter s tem vzgojno vplivajo na narod. Področje vsakega posameznega muzeja bo določil s posebno uredbo prosvetni minister po zaslišanju muzejskega sveta. V Beogradu se bosta združila dosedanja zgodovinsko-umetniški muzej in muzej sodobne umetnosti v državni muzej pod imenom Kraljevski muzej v Beogradu, ki bo pod pokroviteljstvom člana kraljevskega doma, ki ga imenuje z ukazom Nj. Vel. kralj. Muzeji se bodo vzdrževali iz sredstev državnega proračuna. Lahko pa imajo tudi svoje posebne fondе, v katere se stekajo darila, ustanove, dohodki od vstopnin itd. vendar pa so tudi ti fondi pod državno upravo.

Vprašanje muzejskega osebja je urejeno tako, da ohranijo sedanja nameščenici svoje dosedanja mesta. Na novo se uvedejo kategorije pomočnika kustosa in muzejskih tajnikov. Iz vrst pomočnikov kustosov se bodo v bodoče izbirali uravniki muzejev. Kvalificirani muzejski tajniki so potrebni za vodstvo administrativnih poslov. Za di-

rektorje in kustose muzejev se zahteva višja šolska izobrazba. S tem se hoče dočeti, da bodo direktorji muzejev in kustosi na višini, kakor jo neobhodno zahteva važnost muzejske ustanove. Poleg doktorata se zahteva najmanj pet let muzejske službe. Muzeji niso samo ustanova za čuvanje muzejskih objektov, marveč morajo postati važna znanstvena ustanova, ki bo znanstveno obdelala bogato gradivo starin itd. Zato je za direktorje in kustose muzejev predpisana kvalifikacija, enaka kvalifikaciji univerzitetnih profesorjev, a sorazmerno se jim tudi poviša čin. Direktorji muzejev lahko napredujejo do II/1. kustosi pa, ki bodo imeli čin univerzitetnega docenta, bodo razporejeni od VI do III/2. Kustosi morajo imeti državni strokovni izpit in najmanj šest let državne službe, od tega najmanj 3 leta muzejske službe.

Poleg državnih muzejev so po zakonskem predlogu predvideni tudi nedržavni, lokalni muzeji in imenovanje državnih in lokalnih konservatorjev, ki bodo skrbeli za zaščito in raziskovanje starin in spomenikov po lokalnih potrebah in prilikah.

Zakon ureja tudi vprašanje kupovanja muzejskih objektov in starin, vprašanje prodaje in zamenjave z drugimi muzeji, da se na ta način prepreči tihotapstvo in druge zlorabe, zaradi katerih je izginjilo iz naše države že nešteto starinskih vrednosti. Obenem ureja zakon tudi vprašanje muzejskih publikacij.

Velike važnosti je ustanovitev muzejskega sveta, ki bo posvetovalni organ prosvetnega ministra. Muzejski svet bo dajal svoje strokovno mnenje v vseh vprašanjih, na katere se nanaša ta zakon, bilo po lastni iniciativi, bilo po zahtevi ministrstva.

Prehodne določbe določajo, da ohranijo sedanja muzejski uslužbenici svoje dosedanje položaje in prejemke, tudi če nimajo predpisane kvalifikacije, napredujejo pa po uradniškem zakonu vse tako dolgo, dokler ne izpolnijo pogojev, ki so določeni s tem zakonom.

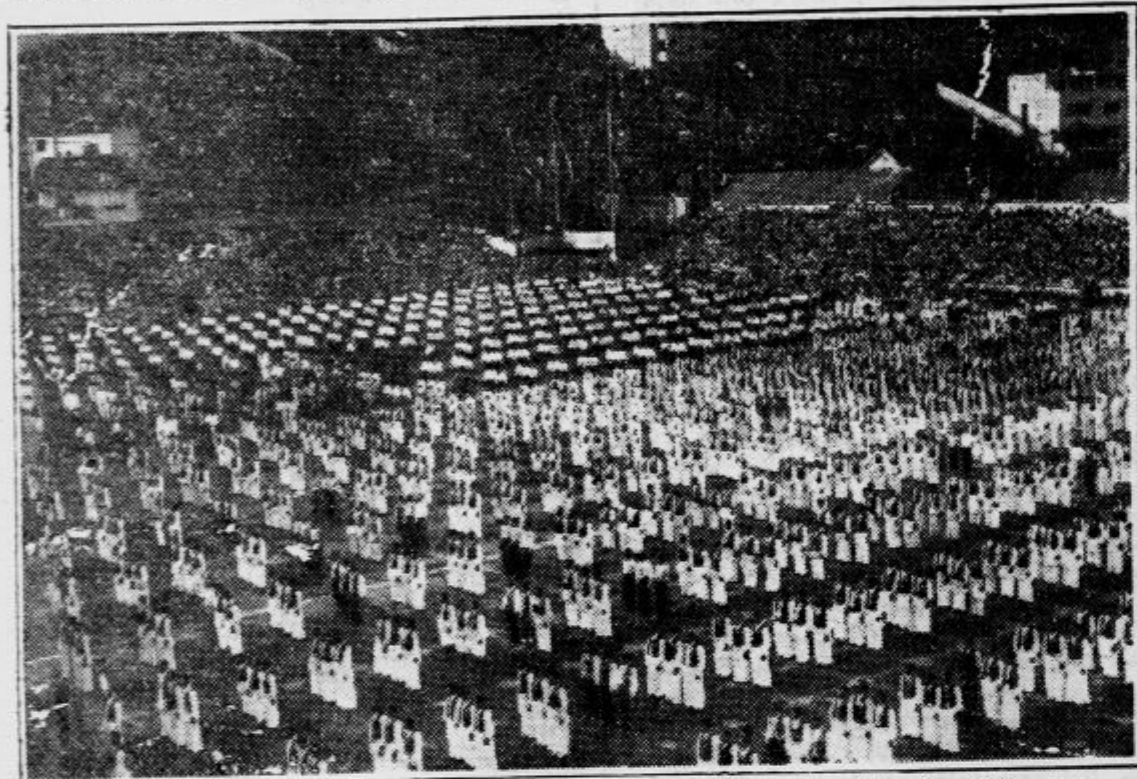
Naši kraji in ljudje

Razhod sokolske armade

Nepozabni vtisi na vidovdanski zlet v Sarajevu



Armada Sokolov in Sokolice, zbrana v Aleksandrovi ulici, je poslušala in z nepopisnim navdušenjem prekinjala govor I. podstaroste SKJ Engelberta Gangla



2600 kmečkih Sokolov je s krasnimi nastopi zadivilo desetstisoče občinstva

Sarajevo, 4. julija. Poslednji Sokoli, Sokolice in ostali udeleženci velikega vidovdanskega zleta so šele preteklo nedeljo zapustili Sarajevo in se odpravili proti svojim domovom. Ogromna sokolska vojska, ki se je ves pretekli teden zbirala v Sarajevu, je ustvarila našemu mestu čisto poseben značaj in ga poživila tako, kakor tega naš slavní »seher« ne pomeni. Zlasti so povečale že itak znano slikovitost Sarajeva živopisne narodne noše in sokolski kroji. Vesela pesem, ki je donela dan in noč po ulicah našega mesta, pa je potrjevala pričanje, da so gostje zadovoljni in da se izredno dobro počutijo v glavnem mestu Bosne ponosno.

Zletni odbor je izvršil organizacijo tega velikega zleta vprav zgledno. V tem je tudi razlog, da so vse manifestacije minile v najlepšem redu in da nismo nikjer beležili niti ene nesreče. Nad 30.000 Sokolov se je zbralo v Sarajevu, a vendar so bili vsi zadovoljni s preskrbo in v Sarajevom vobče. Zanimive slike je Sarajevo nudilo zlasti v nočeh za časa sokolskih svečanosti. Na sokolskem stadionu so desetstisoči gledalcev občudovali ritmične vežbe in ostale prireditve, nekateri gostje so napolnili gledališče, polna so bila tudi razna zabavišča, nekateri pa so imeli zabavo s samim prijetnim pohajkovanjem po mestnih ulicah. Saj so se tudi pod milim nebom vršile razne zabavne prireditve in plesalo se je kolo. Zlasti veselo so zaražali naši stasiti momci in devojke v narodnih nošah. Gajde in tamburice so odmevale daleč naokrog, a okoli plesalcev so se grmadile skupine radovednih, navdušenih gledalcev. Neka skupina Slovencev je krizirala sem in tja po mestu. Na čelu je bil veseljak s harmoniko, tip slovenskega prešernega godca. Nasmiljeno je raztegoval mehove, da bi čim glasneje oznanjali njegovo zadovoljstvo in srečo. Fantje in dekleta so ga spremljali s pesmijo. Zares sijajna slovenska družina!

Na sarajevskem sokolskem zletu so pobrali najlepše latorike kmetijski Sokoli. To priznanje so jim izrekli: sam podstaršina SKJ E. Gangl, minister za telesno vzgojo Dr. Angjelinović in pa občinstvo, ki je s posebnimi simpatijami in z najvidnejšim zadovoljstvom sprejemalo selske Sokole in Sokolice. Osobito pozornost je vzbudil osnovatelj in ideolog selskega Sokolstva

divte, nekateri gostje so napolnili gledališče, polna so bila tudi razna zabavišča, nekateri pa so imeli zabavo s samim prijetnim pohajkovanjem po mestnih ulicah. Saj so se tudi pod milim nebom vršile razne zabavne prireditve in plesalo se je kolo. Zlasti veselo so zaražali naši stasiti momci in devojke v narodnih nošah. Gajde in tamburice so odmevale daleč naokrog, a okoli plesalcev so se grmadile skupine radovednih, navdušenih gledalcev. Neka skupina Slovencev je krizirala sem in tja po mestu. Na čelu je bil veseljak s harmoniko, tip slovenskega prešernega godca. Nasmiljeno je raztegoval mehove, da bi čim glasneje oznanjali njegovo zadovoljstvo in srečo. Fantje in dekleta so ga spremljali s pesmijo. Zares sijajna slovenska družina!

Na sarajevskem sokolskem zletu so pobrali najlepše latorike kmetijski Sokoli. To priznanje so jim izrekli: sam podstaršina SKJ E. Gangl, minister za telesno vzgojo Dr. Angjelinović in pa občinstvo, ki je s posebnimi simpatijami in z najvidnejšim zadovoljstvom sprejemalo selske Sokole in Sokolice. Osobito pozornost je vzbudil osnovatelj in ideolog selskega Sokolstva



Kakor samo živo cvetje so bile devojke v pestrih narodnih nošah iz raznih krajev države

Čedo Milić, starešina mostarske župe. Hercegovski kmečki Sokoli so tako s svojim junaskim zadržanjem, kakor s preciznim izvajanjem zaslužili polno pohvalo vsega občinstva, vobče pa je bil vsak nastop kmečkih Sokolov dokaz ljubezni in idealne vneme za sokolsko idejo.

Posebno naklonjenost Nj. Vel. kralja, ki je poslal svojega zastopnika na zlet, se je ugodno dojmila sokolske armade. Ta visoka pažnja jih bo, kakor so to pravilno naglasili sokolski prvaki, samo vzpodbujala pri bodočem delu. Sarajevo je zadovoljno z zletom, zadovoljno z brati in sestrami iz vseh krajev in po tej grandiozni manifestaciji živi v trdnem prepričanju, da so tudi gostje, ki so se za Vidov dan zbrali v njem, zadovoljni s sprejemom in z bivanjem v bosanski metropoli. Je naša edina želja, da bi te zadovoljive vtise ohranili dolgo, dolgo, skupno z najlepšimi spomini na belo Sarajevo. R. R. Pr.

Trije jubileji vuzeniške šole

Vuzenica, 4. julija. Svečanost trojnega jubileja, ki ga je slavila naša šola na Petrovo, in to 150letnico obstoja javne obvezne šole, 100letnico pouka pod lastno streho in 50letnico, odkar se poučuje v sedanji gornji šoli, je potekla prav lepo. Po maši je bil sprevod na slavnostni prostor, kjer je bilo po pozdravu šolskega upravitelja še četrto govorov, ki so izzvenili vsi v slavo šoli in njenim učiteljem. Zlasti so se govorniki tople spominjali učitelja veterana Simona Vihra in učiteljice Vidmarjeve, ki poučuje že 36 let v naši šoli. Nato so odšli posetniki v novo šolo, kjer je bila otvorena šolska razstava. Okusna prireditev in res lepi izdelki so zadivili gledalce. Vsa šolska mladina je bila v Sokolskem domu pogostčena in obdarovana s spominsko knjižico »Šolstvo v Vuzenici«.

Popoldne so pokazali otroci še svojo odrsko sposobnost z mladinsko igro »Pogumnim Tončkom«. Prav dobro so se odrezali. Zlasti sta ugajala Tonček in berač Jernač. Kljub nezgodni vročini v dvorani je občinstvo vztrajalo do kraja in nagradilo mlade igralce z zasluženim pohvalom.

Vemo, da je zahtevala proslava od učitelstva mnogo truda in od odbora stroškov, zato pa imajo vsi zdaj zadoščenje v krasno uspeši prireditvi, ki je bila lepo obiskana in bo gotovo vsem ostala v lepem spominu.

V Radomljah
bo otvoritev
Sokolskega doma
in okrožni zlet
dne 15. julija 1934.

Zavarovalna dela ob Sori so končana

Skofja Loka, 4. julija.

Na pobudo predsednika starošolske občine g. Antona Hafnerja je določila banska uprava iz bednostnega sklada večji znesek za najnujnejša zavarovalna dela ob Sori, in to v odseku med vasi Reteča, Dolom in Soro. Dela so že začeli sredi maja dneve pa bodo delavci, ki vrši nadzor nad njimi tehnični oddelke banske uprave, končali posle.

Sora je napravljala v tem delu toka mnogo škode tamošnjim posestnikom. Docela je izpremenila tok struge in ubrala pot po svetu, kjer so se lani kopanci še nemoteno sončili. Obstajala je resna nevarnost, da voda pri prvem večjem naliivu dobro znano Gosarjevo kopalnico enostavno odnese in si napravi nov tok še bliže vasi Reteča tik pod bregom. Da se to prepreči, so bila dela nujno potrebna tu, kakor tudi na nasprotni strani kopalnice, kjer se je voda zajedala čedalje globlje v travnike in njive kmetovalcev iz Dola in Sore.

Ker vreme ni delalo posebnih težav, so delavci v določenem roku nalogo dovršili. V dolžini 500 m so zabilili v tla vrsto pilotov, jih krepko povezali in obložili s fasinami, tako da voda ne bo mogla še nadalje trgati kopnega. Obenem so obrežine čvrsto utrdili in jih zregulirali, da je pogled na urejeni del Sore struge tudi na oko lep. S temi deli pa seveda še nikakor ni rešeno veliko vprašanje regulacije Sore sploh, tedaj vprašanje, ki stopa poslednja leta sprčo vsakoletnih pomladnih in jesenskih povodnji čedalje bolj v ospredje in ki se bo zanj le morala najti zadovoljiva rešitev. — Pred vojno je že obstajala v ta namen posebna Vodna zadruga v Sori, zdaj pa se nihče pravi ne zganja, čeprav je regulacija Sore eminentno važna zadeva tako rekoč za ves škofovljski okraj in to iz gospodarskih vidikov.

Da je bila v preteklih tednih urejena

Sora vsaj na najnevarnejših mestih, nas navdaja z zadovoljstvom in tudi z upanjem, da se slednjič nemara le začne obravnavati tudi regulacija Sore.

Dekan dr. Gregor Krek



Za dekana juridične fakultete univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani za študijsko leto 1934/1935 je bil izvoljen dr. Gregor Krek, redni profesor rimskega in civilnega prava, velikega slovesa kot znanstvenik kakor tudi kot glasbenik.

Ob grobu kapetana Josipa Fabjančiča

Ljubljana, 4. julija.

Z vsemi vojaškimi častmi je bil popoldne pokopan g. Josip Fabjančič, administrativni kapetan I. stopnje v pokoj, star 74 let. Mnogo je trpel zaradi dolgotrajne bolezni, pri tem pa se je vendarle skoraj do zadnjega diha zanimal za dnevne dogodke in je še sleherni dan prečital »Jutro«. Pokojnik je bil iskri domoljub, doma v Podgradu, znanem narodno zavednem trgu, kjer je dolgo časa deloval politično in gospodarsko znani buditelj Slavoj Jenko. Kakor na mnoge druge, je seveda Jenkovo delo v marsikaterem pogledu močno vplivalo tudi na mladega Fabjančiča. Blizu 40 let je nosil vojaško suknjo pod mačeho Avstrijo, a bil je vedno zaveden slovenski mož. Služboval je dolgo vrsto let v južni Dalmaciji in si je v Boki Kotorski izbral brčko Dalmatinko za življenjsko družico. Krajšo dobo je bil na Tirolskem, a med vojno spet v Pulji, kjer je bil pričel vojaško kariero. Konec vojne 1918 je prišel v Ljubljano, kjer je nato služboval še štiri leta pri vojnem okrožju, potem pa je stopil v zaslužni pokoj. Veliko je čital in se sam izobraževal, ob spominih na lastno pa ga je marsikdaj navdala globoka žalost. Hitro je šel za svojim bližnjim rojakom nacionalistom Francetom Smičichem ter za stanovskim prijateljem Alojzijem Stiasnjem. Zaprta poleg vdove dve hčerki, poštni uradnici. Možu naprednjaku, ki je bil v najtežjih časih naših narodnih borb vedno na pravih mestih, bodi ohranjen časten spomin!

Profesorji proti klerikalizmu v šolstvu

Predlagajo v obrambo ustanovitve posebne organizacije, ki bo združevala vse učitelstvo od osnovnih šol do univerze

Beograd, 4. julija.

Zaradi bližnjega proforskega kongresa v Banjaluki so včeraj dopoldne zborovali profesorji beograjske sekcije. Razpravljali so o tem, kako naj se zaščiti avtoriteta šole in profesorjev, zlasti pa so odločno zahtevali, da se po šolah onemogoči klerikalna akcija. O tem je prof. dr. Sava Mijić izjavil naslednje:

— Naša država bi morala napredovati, napredovati čim hitreje, — v tem smo si edini vsi. Vendar pa napredek v šolah v znatni meri preprečuje klerikalna akcija. Evropa je zamažena s klerikalizmom, toda pri nas klerikalizem tem težje prenaša, da pri nas klerikalizem zaostril zaostali za drugimi narodi. Klerikalizem izpodjeda pri nas zdrava prizadevanja, s katerimi hočemo kulturni elan in kulturno voljo čim bolj izkoristiti. Profesorji so kot pionirji prosvete in seljaci kulture med milijoni našega naroda v prvi vrsti pozvani, da se postavijo v bran zoper naval klerikalizma. Naval pa je tak, da je šola že domala izgubila svojo svobodo. V šoli se danes ne more storiti ničesar, v kar se ne bi vmešali klerikalci!

Govornik je predlagal ustanovitev specialne proforske organizacije, ki naj bi v okviru Jugoslovenskega proforskega društva varovala znanost in znanstvene resnice v šolah. Organizirajo naj se krajevne, sreske in oblastne skupine, ki bodo združevale vse učitelje od osnovnih šol do univerze. Te zajednice naj bi bile obrambni zid intelektualne elite našega naroda, ki bi

s svojim delovanjem ustvarjale enoten načrt in bi omogočale enotno motrenje vseh vprašanj kulturnega napredka in bi tako pobijale vmešavanje klerikalizma v šolstvo.

Glede verouka sodi dr. Mijić, da ne spada v šolo, ali vsaj ne v taki obliki, kakor ga zdaj predavajo. Names, verouka, o katerem nekateri sodijo, da nadomešča pouk o morali in etiki, je treba uvesti etiko. Ta pa naj obsega tudi socialne probleme, ki jih verouk ne obravnava. Ob burnem odobravanju polnoštevilno navzočnega članstva sekcije je dr. Mijić ostro zahteval konec tega, da morajo dijake vsako nedeljo in praznik voditi v cerkev, pri čemer morajo profesorji asistirati in celo klečati, čeprav imajo povsem svoje nazore o veri in cerkvi. Dr. Mijić je zaključil z vzklikom: »To je naravno napad na našo vest! Zakaj se ne spoštuje vest in pripravljanje profesorjev?«

Pri apnenju v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefov« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih z »Franz Josefov« vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesja. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vsak dan z letalom čez planine



Sedaj, ko imamo redno letalsko zvezo med Ljubljano in Celovcem, morejo vsi krasoto naših planin prav od blizu občudovati tudi tisti, ki jih pot še nikdar ni zanesla v njih objem. Iz letala morejo potniki občudovati čudovite panorame pogorij od Savinskih planin, Kavranov pa preko vseh Julijskih alp in dalje do Dolomitov in Visokih tur. To so razgledi zares »izključno rezervirani« le za tiste, ki se ognejo zemeljskih poti več ko 2000 m visoko v letalu, od koder človek ves sproščen vsega malomeščanskega vzdušja in zemeljskega

prahu šele zamore spoznati in ceniti lepoto zemlje, ki ga živi.

Na naši sliki je videti le enega od mnogih lepih in še lepših pogledov po naših planinah, ki ne morejo nikdar postati dolgočasni, saj v zraku ni nobenih poti, nobenih razglednih točk in stolpov, da bi morali potniki občudovati vedno iste poglede. Zato pa bodo tudi potniki pri ponovnem poletu na isti progi vsakokrat deležni novih lepot in je tudi s tem velika prednost za potovanje v letalu.

KULTURNI PREGLED

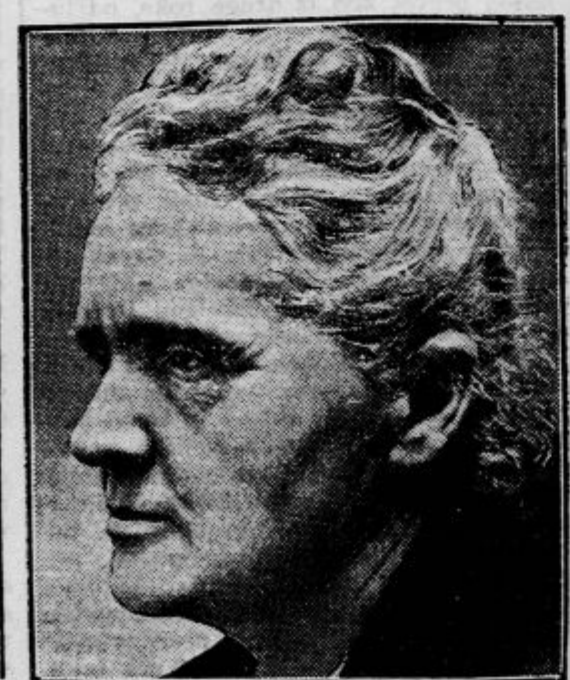
Marija Sklodowska-Curie †

Kakor poročajo iz Pariza, je umrla gospa Marie Curie, »mati radija« in ena redkih žensk, ki so se s svojim znanstvenim delom trajno zapisale v kulturno zgodovino človeštva.

Njena svetlovna slava je pomenila ženstvu omikanih narodov prapričevalen adut v borbi za ženske pravice. V zgodovini eksaktnih ved se pred gospo Curiejevo omenja le redkokatero žensko ime. Nežnejši spol, ki je dal kulturni zgodovini mnogo velikih ljubimk, inspiratoric posnikov in umetnikov, in manj svetnic, teh vzgledov odgovorila in čistosti, in ki je vso umetnost, vso znanost in vso požrtvovalnost strnil v najzaslužnejšo družbeno funkcijo, v materinstvo, ta spol je dal pred gospo Curiejevo le malo učenjakini. Dotlej je ves možski svet uganjal slabe dovjine na račun učenih žensk. Delo in zasluge gospe Curiejeve so močno povzdignile ugled ženstva na področju čiste znanosti. Z njo je sedaj umrla prva vsilika žena - učenjakinja. Umrla je najuspešnejša pionirka žensk-znanstvenice.

Marija Curie je bila po rodu Poljakinja. Rodila se je 7. novembra 1867 rodbini Sklodowskih v Varšavi. Oče ji je bil profesor. Po solanju v rojstnem mestu je krenila v Pariz, kjer je bila najprej eknomna po-

strežnica v kemičnem laboratoriju na Sorbonni. Z nadarjenostjo in obsežnim znanjem se je kmalu povzpela do laborantke in nato do asistentke ravnateljke kemičnega



instituta. Ta ravnatelj je bil profesor Pierre Curie, njen poznejši soprog. Tudi tja kipi Poljakinja so srčne skrivnosti izkrile pot v znanost. Kdo ve, ali bi Marija Sklodowska zaslovela kot znanstvenica, če ne bi bilo tiste elementarne ljubezenske kemije, ki je zblížila njo in kemika Pierresa Curieja v zakonsko zvezo, kakor jih je malo poznal prejšnji svet? Zvezo, ki ji ni bila skupna samo spalnica, marveč tudi laboratorij in v kateri je oboje zakoncev z isto strastjo in znanstveno vnemo raziskavalo neotkrane skrivnosti prirode!

V izjemnem sodelovanju dvojice zakoncev se je zaiskril njima in preko njiju vsemu človeštvu skrivnostni svet radija, ki pomeni največje znanstveno odkritje v začetku našega stoletja. »Radium« je postal izhodišče daljnosežnega preokreta ne le v fizikalni vedi, kjer je dokončno padla stara teorija o nedeljivosti atomov in kjer so se odprli povsem novi pogledi na strukturo materije, marveč tudi v medicini, saj so kmalu spoznali njegov izredni terapevtski pomen. Naj samo omenimo znano dejstvo, da en gram radija v neki deželi pomeni možnost, da se tisočim ljudem, ki so oboli za rakom, podaljša življenje ali celo vrne zdravje. Misterij radija je za večno zvezan z imenom Curie, in da je imelo pri tem zasluge oboje zakoncev, so priznali tudi švedski akademiki, ko so jima 1. 1903. podelili Nobelovo nagrado za kemijo.

Prof. Pierre Curie se je 1. 1906. ponorešil, in profesorski svet Faculté des Sciences

na Sorbonni je izvolil za njegovo naslednico pokojnikovo vdovo. Tako je gospa Curie postala tudi predstojnica Radiološkega inštituta, okoli katerega se je osredotočila vsa radioterapija v Franciji. V teku nadaljnjih let je bila ta učenjakinja deležna še mnogih časti, ki jih dotlej niso podeljevali ženskam. Pariška mestna občina je na njen predlog določila 1. 1920. lep znesek dva in pol milijona frankov za izgraditev Radiološkega inštituta in za nabavo dveh gramov radija. Tako je Pariz dobil močno oporišče za boj proti raku, in ta velikopotezni zavod se je razvijal pod vodstvom gospe Curiejeve. Prav tako je ta izjemna ženska sodelovala pri ustanovitvi podobnega zavoda v svojem rojstnem mestu, v Varšavi.

Marija Curie - Sklodowska pa se zaradi »členštva ni odpovedala naravnim ženskim dolžnostim; tako je bila mati dveh hčera, katerih prva je že kot dvajsetletna dekle dosegla doktorat kemije. Vrh tega je delovala tudi na karikaturnem področju in povod, kjer koli je mogla, je z avtoriteto izjemne žene zagovarjala srčne resnice, ki šele združene z razumskimi spoznanji ustvarjajo pravo človeško osebnost. To je treba poudariti zlasti v teh časih, ko z ene strani vlada pretiran intelektualizem, z druge strani pa se potreba po omiljenju enostranskega razumarstva islovisi z brutalizmom, ki brezobzirno tepla navijša nečela omike Zenske - matere so posebno poklicane, da razdivjanemu svetu oznanjajo poslanstvo ljubezni in miru. Največja znanstvenica sodob-

nosti Marija Curie se ni odpovedovala tej plemeniti nalogi. Z njo je umrla resnično velika ženska. —o.

»Življenje in svet« o Janu Nerudi. V pravkar izšli številki tedenskega obzornika »Življenje in svet« je objavljen članek dr. Antona Debeljaka o Janu Nerudi, čigar stoletnico rojstva slavi prihodnji teden češki narod in z njim ves slovenski svet. V tej številki je tudi članek »Meje nazornosti«, nadaljevanje polopisa »Divji paradizi«, nadaljevanje razprave dr. Vlad. Travnerja o »Kugi na Slovenskem« in cela množica drugih zanimivosti, ki skupno s številnimi ilustracijami zookrožajo številko v eno najimikavnejših publikacij tega tedna.

Dva Kuzmiča. Med nekaterimi tiskovnimi napakami v včerajšnjem članku »Dr. Karol Glaser v novi luči« je tudi neka stvarna: V najnovejšem zvezku ČZN nišla izšla dva pripevka o prekmurkem pisatelju Stefanu Kuzmiču, marveč je en pripevek o prekmurcu Stefanu Kuzmiču in drug o katoliškem Miklošu Kuzmiču.

Knjiga o Ksaverju Mešku. Tiskovna založba v Mariboru je pravkar izdala 160 strani obsegačo, okusno opremljeno studijo prof. Antona Ovna »Ksaver Meško. Njegov razvoj v življenju in literarnem udejstvovanju«. Z njo je najlepše počastila bližajočo se šestdesetletnica pesnika Slovenskih goriz. O episu priobčimo ob priliki daljši raz-

Danes velika repriza
ljubke Leharjeve
filmske operete

CARJEVIČ

V glavni vlogi Marta Eggerth in Hans Söhnker.
Predstave danes ob 3., 5., 7. i 9. uri zvečer.

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

Sveta solunska brata

Sveta solunska brata,
odpirata rajska vrata —
moč materinske besede,
reši nas mraka in bede!

Trnjeva zemlja je pot,
brata Ciril in Metod,
teško je breme Resnice:
z muko, s krvjo sta pisala
davnim slovenskim bratom
svojih ljubčih duš
tajni življenjski.
Na sever in jug odposlala
pod naše besede pečatom
Pismo, trpljenja odtis.
Pa so zavrgli ljubezen vajino
s prezirom, čes: abecedarja!
Pa so oskrnili besedo vajino
z lažjo: čes: puntarja!
Pa so preganjali Pismo vajino
z ognjem in mečem, čes: naša sovražnika!

Vidva pa sta vztrajala v vedi in bedi
v ljubezni božji, v slovenski besedi,
da je zamrl klevetnikov glas.
Da so se zgrajali v lastni grdoti,
da so se skrivali v lastni sramoti,
umivajo si roke ko Pilat...

Sreča slovenska pa so zaplala
s čudežno silo in z ognjem ljubezni
Pismo sprejela in ga predala
od roda do roda.
Častila Cirila, častila Metoda,
ljubila njun jezik, hvalila Gospoda,
da v njem se jim je razodel.

Zato pa, nebeska brata,
odpirata rajska vrata —
in s svoje besede močjo
vodita Slovence v nebo!

Griša Koritnik.

KODAK - fotoaparate

vseh vrst prodaja na obroke

FOTOTEHNIKA

dr. z o. z.

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Zahtevajte pojasnila! Razvijamo, kopiramo!
Za letoviščarje rešujemo z obratno pošto.

* Spominu Janka Colnarja je posvečen
obseben, lepo napisan, z mnogimi toplotni
spomini prepleten članek, ki ga na uvodnem
mestu prinaša tednik »Naša krila«,
glasilo Aerokluba kraljevine Jugoslavije.
Članek je izpod peresa g. dr. Staneta Ra-
peta. Tožne spominke besede so v listu
posvečene tudi žrtvam nesreče v Belišču s
oblastov: »Letalci so že navajeni
žrtvovati sami sebe. Stotine najboljših si-
nov so že žrtvovali življenje na oltar do-
movine za moč letalstva. Ali prvič je pri
nas letalo ubilo one na zemlji, zato sta
vtis in bolest tem večja. — Mrtvih je pet
moških in tri ženske.

* Kongres učiteljstva meščanskih šol se
je pričel včeraj dopoldne v Splitu s sejami
glavne in nadzorne odbora. Glavni
kongresni dan je danes, Kongres se vrši v
splitški ženski meščanski šoli.

* Imenovanja v vojni mornarici. Imeno-
vani so: za poročnike korvete med drugi-
mi naslednji absolventi pomorske vojne
akademije: Ivan Loc, Igor Beran, Božidar
Breje, Peter Salher, Bernard Kovačič, Aloj-
zij Kavsek, Franc Drušković, Josip Pre-
tnar in Maksimilijan Kocjančič.

* Napredovanja pri poštini hranilnici.
Napredovali so: pri podružnici Poštne hran-
ilnice v Ljubljani za ravnatelja podruž-
nice v 4. skupini 1. stopnje dr. Vladimir
Vidmar, za blagajnika v 5. skupini Josip
Mogolič, za poštnohranilniške uradnike v
6. skupini Maks Komar, Franc Kramer,
Marija Pibernik, Vitoslav Klinc in Franči-
šek Černič, za arhivarja v 7. skupini Pavel
Boštanj, za ekonoma v 7. skupini Josip
Florjanič.

* Diplomirani je bil na visoki politični
šoli v Pragi g. Jože Tratnik in Ljubljane.
— Na zagrebški univerzi je bil diplomiran
za magistra farmacije g. Leon Bakarčić,
sin lekarnarja g. Gvida Bakarčića iz Ljub-
ljane. Čestitamo!

* Španci na našem Primorju. Ob koncu
meseca prispe na naše Primorje g. Carlos

de Codo Valsa, lastnik največjega španskega
dnevnik »La Vanguardia«. Carlos de
Codo Valsa potuje z večjo skupino rojakov.
Na našem Primorju ostane dva meseca.

* Sokolska ulica v Zagrebu. Ob priliki
sokolskega zleta v Zagrebu bo tamkašnji
mestni svet eno najlepših ulic preimeno-
val za Sokolsko ulico.

* Na izrednem običnem zboru Jugosloven-
skega akademika društva v Kočevju 30.
junija je bil izvoljen naslednji odbor: pred-
sednik Sartory Marjan, podpredsednik Ba-
tič Srečko, tajnik I. Vetrovec Josip, tajnik
II. Langof Dušan, blagajnik Ecker Bury-
han, knjižničar Stofa Veruša in gospodar
Vovko Vlado.

* Ustanovitev slovenskega pevskega
društva »Cankarja« v Sarajevu. V Saraje-
vu živeči Slovenci si ustanove pevsko dru-
štvo »Cankar«. Ustanovni zbor bo danes.

* Iz »Službenega lista«. Službeni list
kr. banske uprave dravske banovine št. 53.
z dne 4. julija objavlja uredbo glede zva-
nja in mesta pomočnika ministra za pro-
met in glede prenosa pristojnosti na sta-
rešine, pooblastitev pomočnika ministra za
promet, pooblastitev pomočnika ministra
za promet glede Poštne hranilnice, odločbe
o vodenju poslov uprave pošte in telegrafa,
dopolnitev pooblastitev pomočnika mini-
stra za promet v poštno-telegrafski stroki,
odredbo o teritorialni razdelitvi direktor-
jev, upravnikov pošte in telegrafa in pošt-
no-carinskih skladišč, šefov telegrafsko-tele-
fonskih tehničnih sekcij, poštinih avtora-
raž in poštno-telegrafsko-telefonskih delav-
nic, razdelitev pošt, telegrafov in telefo-
nov in poštno-carinskih skladišč, dopol-
nitev pravilnika o postranskih prejemkih
uslužbenecov drž. prometnih naprav, uredbo
o dnevnih poštinih uslužbenecih, ki spre-
mlja pošto na železnica, ladjah in celin-
skih cestah, uredbo o nagradah in postra-
nskih prejemkih pri Poštini hranilnici, odloč-
bo o ustanovitvi glavne poštne-telegrafsko-
telefonske delavnice v Beogradu, ter delav-
nic v Zagrebu, v Ljubljani itd. ukinitve do-
ločb glede poštne hranilničnih vlagateljev,
objavo o telefonskem prometu, pojasnilo o
taksiranju belice menic, odločbo o polo-
ži carine na koruzo, izvoznem v Nemčijo,
popravek k normam o sestavi rudniških
tvarin in asfaltnih snovi, kakor tudi o
njihovem preizkušanju, popravek v uredbi
o izpremembah in dopolnitvah seznama
lukuiznih predmetov, razglas o prijavljan-
ju prebivalstva, objave banske uprave o
pobiranju občinskih trošarin v letu 1934.

* Vozovnice v abonmaju. Z odklom ge-
neralne direktorije državnih železnic se iz-
premeni tarifa za prevoz potnikov prtljage
in ekspresnega blaga, in sicer odstavek,
ki govori o stalnih vozovnicah v abonmaju
za vse proge. To let izpremembi bo stala
od 1. avgusta t. l. dalje stalna naročnina
vozovnica za vse proge državnih železnic
4000 Din v I. razredu, 3325 Din v II. raz-
redu in 1900 Din v III. razredu, za 3 mese-
ce 10.000 Din v I. razredu, 8315 Din v II.
razredu, 4750 Din v III. razredu, za 6 me-
secev 18.000 Din v I. razredu, 14.965 Din v
II. razredu in 8550 Din v III. razredu, za
12 mesecev 32.000 Din v I. razredu, 25.600
Din v II. razredu in 15.200 Din v III. raz-
redu. Ta izprememba pa ne velja za na-
ročninske vozovnice, izdane po določbah,
ki so v bile v veljavi do 1. avgusta t. l.

* Številni pogrešanci. Varnostna ob-
lastva dobivajo čedalje večje prijave o po-
grešancih tako z dežele kakor iz mest. Od
svojege doma pri Sv. Barbari ob. Zmne-
je je izginila že pred dobrim tednom 30
letna posestnikova hči Frančiška Božnar-
jeva, ki je nekolično slabomorna. Ni izklu-
čeno, da je napravila samomor. Iz Rebrji
pri Žužemberku je odšla tudi nekoliko sla-
bomorna 60 letna Terezija Rokavčeva. Ob-
lečena je v rjavo krilo in zeleno jopico.
Domači pogrešajo še nad mesec dni 15 let-
nega Riharda Šramlja iz Planine nad Se-
vnico. Ni bil sprejet v podoficijsko šolo v
Beogradu, kar ga je baje zelo potrolo. Od
svoje matere na Trnovskem pristanu 10 v
Ljubljani je pobegnil že 28 junija 13 letni
sladničarski vajenec Rado Saje. Dečko je
šilke postave in oblečen v sin sukničje in
temnosive, dolge hlače. Iz Deškega vzga-
jalnišča na Ponovčah je izginil 19 letni
Stanko Zelčič, ki je že zgodaj zašel na kriva
pota.

življenjske nevihte, dokler se ni razšla in
prekipela v svoji bridki zavrelosti v nešte-
to pesmi, izmed katerih je izšla l. 1933. prva
zbirka. Nji bo, kakor je izjavil sam Pavel,
sledila druga in tretja. Ta zbirka je sad
strjele, zrele individualnosti (Pavel se je
rodil l. 1886.) in njeni verzji imajo neki žve-
rski ton. Barva tega tona je kljub pesniko-
vemu dolgovu bivanju na Madžarskem in
kljub vsemu bogastvu njegovega madžar-
skega jezika, povsem slovenskac. Pesmi
našega rojaka Pavla so psalmi, ki v novi
obliki opovajo večne psihološke in moralne
resnice Davidovih psalmov. Hrvški kritik
pravi nadalje: »Njih zvočna melodija odme-
va po širni Madžarski. Kritika vsake eme-
re — politične in filozofske, — se je poklonila
pred pesnikovo vseživečo gesto in je iz-
ražala o teh pesmih samo občudovanje. Le-
po in pravilno govori o njem madžarski pe-
sni morja Perenč: Avgust Pavel se je bil
nenadno pojavil med liriki, ki v današnji
zmedi glasov pojo morda zase, ki pa jih bo
čula tudi bodočnost.

* Zlatenica beograjskega »Venca«. Beogra-
jska mladinska revija »Venec«, ki jo izdaja
in ureja profesor in bivši ban Jeremija
Živanović, je s pravkar izišlim zaključnim
zvezkom 19. knjige proslavila pet in dvaj-
setletnico obstoja. V ta namen je zvezek
znatno obsežnejši in delno v znamenju ju-
bilejnega gradiva. Za sloves, ki ga uživa ta
skrbno urejevana in prikupna revija v šir-
ših krogih, je značilno, da so nje jubilej po-
častili z izvirnimi prispevki nekateri odlič-
ni književniki in znanstveniki, med njimi
slovesni učenjak prof. Pupin iz New Yorka.

* Po novem zakonu za pobiljanje spolnih
bolezni, ki se je uveljavil s 1. julijem, se
zdaj ne more v Jugoslaviji nihče več poro-
čiti brez zdravniškega potrdila, da žena in
boleha na kak spolni bolezn. Potrdilo se
mora izročiti duhovniku ali pri civilnih po-
rokah uradniku, ki izvrši poroko. Neve-
stam tako potrdilo ni potrebno, a v zakon-
ski stan stopajo z osebno odgovornostjo:
ako se pozneje ugotovi, da so bile bolezni,
hodo kaznovane po strogih določbah zaka-
na.

* Strela je ubila 20 ovc. V hrvatskem
Zagorju je v ponedeljek popoldne divjala
huda nevihta, med katero je v Sokolovcu
udarila strela v hlev kmeta Gjurge Gruića
in ubila 20 ovc. Hlev je potem zgorel z ov-
cami vred.

* Bogataš, ki je kupoval tatinski plen.
V Šibeniku se bo 16. t. m. pričela razpra-
va proti odtodnemu industriju Stipetu Ša-
reju, ki je eden najtežjih milijonarjev v na-
ši državi. Pred sodniki se bo moral zaso-
varjati, ker je od tatov kupoval za malen-
koste denarje razne stvari, ki so bile
ukradene v znani šibeniški tovarni »La
Dalmatienne« in pa na nekaterih ladjah.
Za razpravo vlada izredno zanimanje.

* Tragičen konec defraudanta. V kleti
davčne uprave v Štupu se je ustrelil bla-
gajnik Dušan Ristić. Ve nekaj dni se je
pri štipski davčni upravi vršila revizija in
pri pregledu blagajne so ugotovili primanj-
kljaj 12.000 Din. Krivda je padla na bla-
gajnika Dušana Ristića, ki je že nekajkrat
imel nerednosti v blagajni, a jih je vselej
pravočasno poravnal. To pot pa zanj ni bi-
lo rešitve, čim je videl, da je revizor ugo-
tovil primanjkljaj, se je Dušan izmuznil
iz pisarne v klet. Bil je na mestu smrti.

Danes HARRY PIEL v svojem sen-
zacionalnem detektivskem vefilimu
SLED V SNEGU
Senzacionalna odkritja, divne pokra-
jinske slike, drzne vožnje in skoki.

ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri
Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

* Maščevanje zapuščenege ljubimca. V
središču Banjaluke je 33 letni Suljo Arslan-
ović, doma iz Novega Pazara, zaklal mu-
slimanko Muniro Sulvaljevo iz maščevan-
ja, ker ga je zapustila. Munira je prejšnje
čase živela z Arslanovićem. Ko pa je iz-
vedela, da ima ženo in otroke v Novem
Pazaru, si je izbrala novega ljubimca Mu-
fida. Maščevalni Suljo je poiskal Muniro
na novem stanovanju in ji zadel deset vbo-
dov, nato pa jo je zaklal. Muftić se je pra-
vočasno rešil pred divjakom s skokom sko-
zi okno globoko na ulico, a Suljo se je sam
javil na policiji.

* Ničvredna hči je razmesarila spečo
mater. V Vrdu pri Rumi se je 15 letna
Zlata Gaberjeva, ki je izredno lepo razvita
devojka, začela vdajati lahkomišelnemu
življenju. Mati Sofija jo je zaradi tega čes-
to karala. To je ničvredno hčer pripravilo
do ostudnega zločina. Ko je mati ponos
spala, je Zlata prišla po prstih v sobo in s
sekiro nekolikokrat udarila mater po gla-
vi. Potem se je vrnila nazaj v gostilno,
kjer je že prej popivala. Ko so naslednje
jutro našli mater hudo poškodovano, ven-
dar še živo, so jo nemudoma prepeljali v
bolnišnico, a dvomijo, o njenem okrevanju.
Zlato pa so aretirali. Po spretnem zasliše-
vanju je priznala zločin, ki ga je izvršila
natančno opolnoči.

* Norec, ki je z zobmi zaklal vola. Kmet
Mile Djekić iz Miškova pri Derventi je
pred nekaj dnevi zblaznel. Postal je strah
in trepet za sosedo, posebno za otroke,
ker je vselej, kadar ga je napadla besnost,
napadel kogarkoli. Pretekli ponedeljek je
v takem trenutku napadel vola v staji in
ga začel gristi z zobmi in klati s topim no-
žem. Vol se je blazneje zamahtal in je iz-
krmavel, predem so domači prišli na po-
moč.

* Obupna borba z volkom. Kmetovalcu
Gvozdenu Todoroviću pri Kuršumliji se
nekaj časa prihajajo volkovi v stajo in mu
trgajo ovce. Gvozden se je zatorej odločil
prenehati na ta stajo. Okrog polnoči je
začel meketanje ovc. Skočil je v stajo.
Volk, ki je že zadavil ovco, se je tedaj
pognal v Gvozdena in mu zaril krepelje
na vratu globoko v meso. Gvozden pa je
bil vendar tak junak, da je z eno roko
prijel volka za robove, z drugo pa za tilnik
in ga s silno močjo tresel ob zemljo. V
takem položaju je nato klical svoje ljud-
je na pomoč. Sosed je z enim udarcem z no-
žem zaklal volka, ki ga je obnemogli Gvoz-
den držal v svojih rokah.

* Zločin 75 letnega starca na pokopališču.
V Kruševcu je tragične smrti končal gra-
vidni podjetnik Petar Radojčić. Ubil ga je
75 letni Ljubomir Milosavljević, ki je že
dalje časa užival blagodat strotišnice,
stoječe v bližini pokopališča. V ponedeljek



Dojenčkom od 5 mesecev

dalje se dajejo z dobrim uspehom
prikuhe kot spinača, pesa, koleraba
ali karfiola, obenem s preizkušenim
in znanstveno pregledanim proizvo-
dom

HORDENZYM

dr. Wandera
Prikuhe s Hordenzymom jemljejo do-
jenčki zelo radi.
»Hordenzyme« se dobiva v vseh dro-
gerijah in lekarnah. Cena Din 53.—

dopoldne je Ljubomir prišel k zidarskemu
mostru Radojčiću, ki je pravkar izvrševal
na pokopališču grobnico. Čeprav v lepi sta-
rosti, je Ljubomir vendar še bil sposoben
za delo in je zahteval od mojstra 15 Din
mezd. Mojster pa ni hotel dati več kakor
10 Din. Nastal je prepir. Ko je hotel moj-
ster nagnati starca z desko, je Ljubomir
hladnokrvno potegnil velik nož izza pasa
in udaril mojstra naravnost v srce. Mrtve-
ga Radojčića so prenesli v mrtvašnico,
starec pa se je miren kakor prej podal na
policijo.

* Toaletno milo mora ne samo ohranje-
vati polt čisto, marveč ji mora tudi dati
ugoden vonj. To nalogo v polni meri izpo-
ljuje PALMIRA, toaletno milo, ker je skoz
in skoz parfimirano in ima do poslednjega
delca ugoden vonj.

* Obledela obleke barva v različnih bar-
vah in pisla tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

— Slovenska Matica znova opozarja
člane iz Ljubljane in okolice, da lahko oseb-
no vzejajo letošnje Matične redne publi-
kacije v društveni pisarni na Kongresnem
trgu 7, med uradnimi urami vsak delavnik
dopoldne in popoldne. Izšla sta zadnja dva
dela Tolstega romana »Vojna in mir« (III.
in IV. del) in prevod »Dnevnik cesarja
Marka Avrelija« (skupaj nad 1000 strani).
Člani dobe te knjige za članarino 50 Din.
Kdor hoče v platno vezane, doplača za vsa-
ko vezavo 12 Din. Po 20. t. m. se bodo knji-
ge kakor vsako leto dostavljale na dom
za dostavljeno 2 Din.

— Angleško društvo (English Society)
v Ljubljani sporoča svojim članom, da je
presešlo svoje knjižnice iz Rožne ulice v
Wolfovo ulico št. 1-1.

— Pri osmrtnici za Josipom Fabjan-
čem, ki smo jo objavili v tokrovi številki
se mora spodaj pravilno glasiti: »Užaloč-
na soproga in hčerki Marija in Ana.«

— Hranilnice in posojilnice danes za-
radi praznika ne uradujejo.

— Pisarna Rdečega križa se je prese-
lila v Čopovo ulico št. 1 (Delavska zbornica).

— Vrtna prirediteljska društva »Tabor«
bo v nedeljo 8. t. m. od 4. popoldne dalje na
vrtu restavracije »Pri Levu« (Gospodarska
cesta). Nastopil bo društveni mešani
zbor ter priznani umetniki. Sodelovala bo
priznana godba. Vstopnina neznanita. Bo
prav prijetno! — Taborjani se obveščajo,
da bo drevi društveni sestanek.

ZOBOZDRAVNIK

DR. MILAN PERKO

do 23. julija ne ordinira.

— Izleti z razglednim avtobusom: 8. t.
m. Logarska dolina s hrano 120 Din, Je-
zersko 70 Din, 23. t. m. krožna vožnja
po Sloveniji: Dolenjska, Bistelsko, Halozs,
Dravograd, Logarska dolina 250 Din.

— Trije poškodovanci. Zasebnik urad-
nik Leopold Bajželj iz Gasilske ulice 7, je
odpiral doma stekleniko piva. Pa mu je
eksplozirala in se je hudo porezal na des-
ni roki. Hudo nesrečo je doživel včeraj
soproga univerzitetnega profesorja ga. Ru-
ža Kušjeva. Doma na hodniku v Gradišču
8. je padla in si zlomila desno nogo. Enaka
nesreča se je pripetila zidarjevi ženi
Franki Žitnikovi v Zornji Šiški 25. Pa-
dla je po stopnicah in si zlomila levo nogo.
Poškodovanci se zdravijo v bolnišnici.

Iz Celja

— Poslovilni večer bo priredilo Sokol-
sko društvo v Celju v petek 6. t. m. ob 29.
v Sokolskem domu v Gaberju svojemu dol-
goletnemu načelniku Br. Rastiku Poljaku,
ki odide na novo službeno mesto v Laško.
Vabljeni je članstvo in prijatelji.

— Trupli Avgusta Pacchiaffa in Aloj-
za Kneza so včeraj prepeljali s furgonom
iz Trsta v Celje. Furgon ljubljanske me-
stne občine je prispel v Celje ob 14.20. Na
Ljubljanski cesti od Mestne elektrarne do
Glazije je pričakovala avtomobil velika
množica občinstva, mnogi so stali po več
ur na cesti. Truplo g. Pacchiaffa so prepe-
ljali s furgonom v mrtvašnico na mestno
pokopališče, truplo g. Alojzija Kneza pa
v mrtvašnico na okoliškem pokopališču.
Pogreb g. Kneza bo danes ob 15., pogreb
g. Pacchiaffa pa ob 17.

— Redni mesečni sestanek upokojenega
učiteljskega iz Celja in okolice bo 7. t. m.
ob 13. odnoso 16.30 v restavraciji g. Aloj-
za Štribarja, pri postaji v št. Petru v Sa-
vudski dolini. Prometne zvezve najugodnej-
še. Priidite vsi!

— Delno podaljšanje uradnih ur na celj-
ski pošti. Poštna uprava sporoča, da so
uradne ure za sprejem priporočnih pošilk,
za predajo vrednotnic in izdajo pošte re-
stante pisemskih pošilk na celjski pošti od
včeraj podaljšane od 18. na 19. uro. Odslej
se torej uraduje pri okeno »pisemski spre-
jem« od devetih od 8. do 12. in od 14. do
19. Nedeljska služba ostane neizpremenje-
na.

— Obvis tujece. V juniju je obiskalo
Celje 899 uijec (napram 1053 v letošnjem
maju in 909 v lanskem juniju), in sicer 684
Jugoslovenov in 215 izomcevcv.

— Brezposelnost. Pri ekspozituri borze
deja se je od 21. do 30. junija na novo pri-
javilo 36 brezposelnih. Dne 30. junija je
ostalo v evidenci 269 brezposelnih (226 mo-
ških in 43 žensk) nasproti 278 dne 20. ju-
nija.

— Dve neščici. V torek je stroj pri dehu
zgrabil 47letnega delavca Franca Dušaka s
Ceste na Dobovo za levo roko in mu od-
trgal palec. Istega dne si je 13letna kočar-
jeva hčerka Frančiška Feletova na Ostržem
pri padcu s česnje zlomila levo nogo.
Oba se zdravita v bolnišnici.

— Divjaški napad na državni cesti. V
ponedeljek okrog 22. sta se vračala 32letni
mesarski pomočnik Valentin Vrečar in 20-
letni mesarski pomočnik Albert Hladin iz
Zavodne pri Celju s kolesoma iz Vojnika v
Celje. Čez državno cesto pri Škofiji vasi je
več fantov položilo late. Mesarska pomoč-
nika sta zavozila v oviro in padla. Fantje
so ju takoj napadli z noži. Vrečar je dobil
naveren vbojclaj v levo ramo, Hladin pa
vbojclaje v kazalec in prstane leve roke.
Ranjenecma je uspelo pobegniti. Ko sta
prišla v Celje, sta se javila na reševalni
postaji. Vrečarja so prepeljali z reševalnim
avtomobilom v bolnišnico, Hladin pa je šel
sam.

— Zopet tatvina kolesa. V torek ob
15.30 je nekdo ukradel trgovskemu slugi
Antonu Vrablju iz Celja izpred neke gostil-
ne na Ljubljanski cesti 600 Din vredno,
črno pleksano moško kolo znamke »Mar-
schall«, tov. št. 258.084, evid. številka
2-10931-3. Kolo je bilo last trgovca g. V.
Hladina.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30
zvočni film »Prevara« in zvočna predigra.

Iz Maribora

— Akademik beograjske univerze, čla-
ni zgodovinskega društva, so včeraj pri-
speli pod vodstvom svojega profesorja iz
Ptuja v Maribor in si ogledali zanimivosti
mesta. Ravnatelj Glaser jim je razkazal
študijsko knjižnico, banovinski arhivar pro-
fesor Baš pa muzej in druge zanimivosti.

— Ciril - Metodovi kresovi. Sinoči so
goreli na Stalnem hribu in na Piramidi ter
na vseh okoliških hribih kresovi. Pri kresu
na Stalnem hribu so se zbrali tudi pevci
»Lune« in v počastitev slovenskih blago-
vestnikov zapeli več pesmi.

— Pred otvoritvijo III. skavtskega tabora.
V nedeljo ob 10. bo v Bistrici pri Lim-
bušu svečana otvoritev III. skavtskega ta-
bora dravske župe. Tabor se vrši v pro-
slavo 10letnice obstoja skavtskega stega v
Mariboru pod pokroviteljstvom ministra za
telesno vzgojo dr. Andjelinovića, ki bo tudi
sam obiskal tabor.

— Asfaltiranje hodnikov. Ker je bil meš-
tinski posestniki in lastniki parcel ter
med mestno občino mariborsko dosežen
sporazum glede prispevkov za asfaltiranje
hodnikov po sklepu zadnje občinske seje,
so pričeli včeraj asfaltirati Aleksandrovo
cesto. Hodniki bodo asfaltirali od Cankar-
jeve ulice pa do mestne meje v Koških.
Tako bo dobil ta del mesta povsem novo
lice.

— Tujski promet. V juniju je bilo v
Mariboru prijavljenih 1435 oseb. Od teh je
bilo 656 tujcev, in sicer 107 iz Dunaja, 40
iz Grada, 509 pa iz drugih mest.

— Mestno kopališče bo zaradi popravi-
vil od 9. julija do 1. avgusta zaprto.

— Beg iz življenja. Uslužbenec na mari-
borskem glavnem kolodvoru so včeraj
zgodaj jutraj opazili na lokomotivi tovor-
nega vlaka, ki je prispel iz Čakovca, sle-

ferat, za sedaj samo opozarjamo nanj in ga
toplo priporočamo. Knjiga stane 30 Din in
je naročilo samo pri Tiskovni založbi v Ma-
riboru.

— Mladinska revija »Vale« pridobuje v prav-
kar izišlem tretjem zvezku poleg uvodne
besede Dušana Vargazona članek o izred-
nem običnem zboru Akademike akcije za
univerzitetno knjižnico v Ljubljani (zoper
enestransko poudarjanje političnih momen-
tov v tej akciji, obenem pa priznanje eno-
dinstnosti vseh akademikov in zahteva, da naj
se čim prej zgradi univerzitetna knjižnica).
Franc Artnak je prišelval pesem »Ob ce-
stah

GOSPODARSTVO

Trgovinske pogodbe s Turčijo

dove krvi. Kmalu so ugotovili, da je tovarni vlak povozil na vjaduktu v Ptuj 37 letnega zvanika Franca Česlovnika, ki je bil uslužben na kazenskem oddelku ptujskega okrajnega sodišča. Iz pisma, ki ga je nesrečni zapustil, je razvidno, da je šel prostovoljno na smrt zaradi skrajno neugodnih družinskih razmer in socialne bede. Kakor pripovedujejo njegovi znanci je storil obupno dejanje v hipni duševni zmedenosti.

— Sleparski trgovec s vinom. Zadnji čas se je pojavil v Mariboru in njegovi okolici mlad trgovec s vinom, ki je osleparil več gostilničark za približno 4000 Din na ta način, da jim je prodal namesto zdravega vina ali sadjeca pobarvano in posladkano vodo. Dalj časa orožniki niso mogli priti na sled sleparju, ki je pri svojem poslu zelo spretno ravnal. Ko pa so se na orožniški postaji na Tenzem množile prijave, je bil slepar aretiran v celjskem okolišču. Zasledovali so ga tudi ptujski orožniki, ki so spoznali v njem tridesetletnega posestniškega sina Ivana Vindiša. Iz Trbočev pri Leskovcu v Halozah in izda-ri za njim tirali so na podlagi katere je bil aretiran. Vindiš je pred prodajo pri poskusu vina ali piščice vtaknil v sod daljšo leseno cev, v katero je nall pristnega vina ali sadjeca. Iz te lesene cevi je po gumijasti cevki iztekel pravo piščico, dočim je bila ostala količina v sodu pobarvana voda. Na ta način je prodal nad 10 polnovinskih vin in sadjeca raznim gostilničarkam.

Iz Zagorja

— Predavanja o zdravju in sportni vzgoji mladine bo v soboto zvečer v Sokolskem domu. Predavali bodo gg. dr. Slavko Grum, dr. Branko Alujević in Marij Kurec.

— Novi požarni signali. Gasilno društvo je sporazumno z rudniškim ravnatelstvom uvedlo 1. t. m. nova sporočila požara v Zagorju in okolici. Požar v Zagorju bo naznamila rudniška sirena s trikratnim presledkom ene minute, požar v Lokah, Izla-kah ali St. Lambertu tudi s trikratnim presledkom in v vmesnim kratkim živžgom, požar v Kotredžu, na Sv. Planini ali pri Sv. Urhu enako s trikratnim presledkom in vmesnim dvema kratkima živžgoma.

— Dobrodelna tombola Kola jugoslovenskih sester bo neprekinjeno v nedeljo 8. t. m. ob 14. v Sokolskem domu. Ker je čisti dobiček namenjen za vzdrževanje kuhinje za lačno rudarsko dečo, prosimo ob-činstvo, da pridno sega po srečkah. Zaradi ugodnih zvez vabimo tudi občinstvo iz Trbovelj in Hrastnika.

— Zemlja v plamenju je vojni film, ki ga bo predvajal Rdeči križ v soboto in ne-deljo v kinu »Triglavu«. Cene nizke.

— Lovska sreča. V Jelovci, lovski TPD, je ustrelil g. Karel Pirnat, rudniški namestnik, krasnega srnjaka. Zadnji srnjak je bil v Jelovci ustreljen leta 1915.

Rešitev v snegu nad prepodom

Trbovlje, 4. julija.

K poročilu »Srečna rešitev iz nesreče na Grintovcu« v nedeljskem »Jutru« smatram za koristno, da opozorim posebej mlajše planince na nasvete, ki jih je dal znan pi-linar alpske smučarske tehnike Matija Zdravsky že pred več kot 30 leti. Zdravsky pravi v svoji knjigi »Skisport«:

»Kdor pade, naredi večina napako, da se hoče vzdreti« z rokami. Pri tem zgubi rokavice, si odrgne roke do krvi, časih do kosti in se kljub temu ne vzdre. Roke v tem primeru niso pripravno orodje. Nekoli-ko boljše so komolci. Ampak tudi ti sa-mo, če klanec ni prestrm. Najboljše so no-ge. Kakorkoli padeš, skrb, da prideš v le-žo na trebuhu, komolce postavi strmo v sneg, vzdigni pete (to se pravi: vpoobjaj kolena) in udari z vso silo noge v sneg. Uspešneje je, udariti z eno nogo za drugo nego z obema istočasno. To velja za klanec od 35 stopinj in manj. Nad 35 stopinj pa naj se uporabi naslednja vaja, ki je popolnoma zanesljiva in lahko izvedljiva, čeprav je treba več besed za njen opis.

Kdor pade, naj se vleče na hrbet in de-ne nogo narazen, kolikor močje razkora-čiti. Potem se takoj obrne na trebuh, drži pa nogo vedno razkoračeno. Pri tem leži ena noga v snegu kakor osredje gibanja, medtem ko dela druga noga kar največji možen krog skozi zrak. Na ta način udari druga noga tako močno v sneg, da se pa-dajoči večina tako ustavi, kvečjemu, da mora še druga noga malo udariti. Ako to iz katerekoli razloga ne bi zadostovalo, se mora padajoči takoj zopet obrniti na hrbet, in sicer vedno v isti smeri (noge vedno razkoračene) in še enkrat na trebuh in zopet udariti z nogami v sneg na opisa-ni način. Ker se je pri prvem poskusu, tu-di če se je ponesrečil, vseno precej zmanj-šala brzina padca, se drugi poskus skoraj vedno posreči. Če hočeš zdaj vstati ter se pri tem opirati na roke, potem moraš pr-ste stegniti in stisniti ter jih kakor nož udariti v sneg... V kratkih besedah: Pa-dajoči naj se valja z razkoračenimi noga-mi in naj udari nogo v sneg. — Tako Zdravsky. Discite moniti!

Dr. Hugo Baumgartner.

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

4. julija

Ljubljana 7, 761,5, 16,0, 79, ENE2, 10, 0,2, dež; Ljubljana 13, 763,5, 14,1, 81, E1, 10, —; Maribor 7, 761,2 15,0, 80, S1, 10, —; Zagreb 7, 762,5, 16,0, 70, NNW1, 10, 6,0, dež; Beograd 7, 759,8, 18,0, 60, NW2, 5, —; Sarajevo 7, 762,0, 17,0, 90, 0, 0, —; Skopje 7, 759,2, 21,0, 60, W3, 5, —; Split 7, 759,5, 23,0, 60, NE3, 8, —; Kumbor 7, 759,1, 24,0, 40, ENE3, 5, —; Rab 7, 759,4, 21,0, 60, SE2, 5, —; Temperatura: Ljubljana 17,5, 15,6; Maribor 24,6, 14,0; Zagreb 27,0, 15,0; Beograd 25,0, 16,0; Sarajevo 21,0, 9,0; Skopje 24,0, 16,0; Split 30,0, 20,0; Kumbor —, 22,0; Rab —, 20,0.

Kakor smo že včeraj kratko poročali, je bila v tork v veliki dvorani turškega zunan-ega ministrstva v Ankari podpisana trgo-vinska pogodba med republiko Turčijo in kraljevino Jugoslavijo. Pogodbo je za Tur-čijo podpisal voditelj turške delegacije Nu-man Rifad bej, za Jugoslavijo pa naš an-karski poslanik in voditelj jugoslovanske delegacije dr. Miroslav Janković.

Naša trgovinska politika kaže v zadnjih mesecih veliko aktivnost. V kratkem času dveh mesecev smo sklenili poleg važnih dodatnih trgovinskih sporazumov (s Franci-jo, Italijo in Albanijo) tri nove popolne trgovinske pogodbe, in sicer z Nemčijo, Bolgarijo in sedaj s Turčijo. Vse te tri no-ve pogodbe so velikega pomena za naš iz-voz; pogodba z Nemčijo zaradi tega, ker je Nemčija v naši zunanji trgovini na enem izmed prvih mest, obe pogodbi z Bolgari-jo in Turčijo pa zaradi tega, ker smo s tema dvema državama po desetletnem brezpo-godbenem stanju prišli končno do normal-nega trgovinsko-političnega razmerja. Naša zunanja trgovina je bila zadnja leta tako z Bolgarijo kakor s Turčijo mimipalna in se s sklenitvijo trgovinskih pogodb odpirajo sedaj prav znatne možnosti za vzpostavitev živahnejše trgovine.

Trgovinska pogodba s Turčijo je skle-njena na podlagi največjih ugodnosti. Ker smo bili doslej s Turčijo skozi 15 let v brezposodbenem stanju, bo pomenilo uveljavljenje te pogodbe, da se bodo pri uvozu jugoslovanskega blaga v Turčijo odselej uporabljale minimalne carinske postavke. Prav tako je na podlagi največjih ugodno-sti rešeno vprašanje pomorske plovbe. Ka-kor z Bolgarijo, bo tudi s Turčijo plačilni promet urejen s posebnim klirniškim spo-razumom, čigar besedilo je že sestavljeno in ga bosta v kratkem podpisali naša Na-rodna banka in turška Centralna banka.

Trgovinska pogodba sama bo zaenkrat veljala 6 mesecev, potem pa se bo avtomatično podaljšala.

Naš trgovinski promet s Turčijo se je prejšnja leta nazadnje brezposodbenem stanju razvil se v priličnem obsegu, zadnja leta pa je v zvezi s trgovinskimi omejitva-mi, ki jih je uvedla tudi Turčija, padel na minimum. Turčija je že v novembru leta 1931. uvedla kontingentiranje uvoza, ki ga je pozneje še poostrihla. Naša zunanja trgo-vina s Turčijo se je zadnja leta gibala ta-kole (v milijonih Din):

	izvoz	uvos
1926	25,8	40,0
1930	10,1	12,8
1931	8,9	9,7
1932	3,0	5,5
1933	0,6	1,3

Gornje številke nam kažejo zlasti ob-šuten padec našega izvoza v letih 1932. in 1933. po uvedbi uvoznih kontingentov v Turčijo.

Z novo trgovinsko pogodbo je zajamče-na sedaj možnost izvoza v Turčijo za vse one naše proizvode, ki pridejo v poštev za turško tržišče. Podrobnosti o vsebini po-godbe še niso znane. Iz izjave, ki jo je po-dal naš poslanik dr. Janković, pa je raz-vidno, da je v kratkem pričakovati znatno oživitve medsebojne izmenjave blaga ta-ko v pogledu količine kakor tudi v pogledu vrednosti. Urejeno je tudi vprašanje izko-riščanja cenene transportne zveze med našo državo in Turčijo preko Dunava in Čr-nega morja. V zvezi s trgovinsko pogodbo je bila istočasno podpisana tudi konven-cija o medsebojni pravni pomoči, tako da je tudi s te strani dana garancija za uspešen razvoj medsebojnih kupcij. V kratkem pa bosta podpisani še dve kon-vencciji, in sicer konvencija o naseljevanju in konvencija o ekstradiciji.

10 milijard znašajo lastna sredstva naših delniških družb

V »Privredic«, mesečni reviji Trgovsko-industrijske zbornice v Zagrebu, objavlja Vladimir Rozenberg (Beograd, trgovinsko ministrstvo) obsežno študijo o naših delniških družbah v l. 1932. Po teh podatkih je bilo ob koncu l. 1932. v naši državi 1609 delniških družb, od tega številna odpade na denarne zavode 632 družb, na zavarovalni-ce 27 družb, na industrijska podjetja 691 družb, na trgovska podjetja 143 družb in na prevozna podjetja 51 družb. Vse te družbe so imele 10.062 milijonov Din delniške glavnice in rezerv (nasproti 9880 mi-lijonov v l. 1931. in 9251 milijonov v letu 1930.). Od skupne vso lastnih sredstev (glavnica in rezerve) v navedeni višini 10.062 milijonov Din, odpade na denarne zavode 3827 milijonov Din in na industrijske družbe pa 5136 milijonov Din. Bilan-ca vso vseh teh družb se je zadnja leta precej zmanjšala in je l. 1932. znašala 31.976 milijonov Din nasproti 34.396 mi-lijonov v l. 1931. in 35.851 milijonov v letu 1930.

Podrobna statistika o bilancah teh družb nam kaže, da so dolгови naših industrijskih delniških družb prav znatni, saj znašajo 6130 milijonov Din, dočim znašajo dolž-nitve industrijskih družb nasproti dolžni-kom 3064 milijonov Din, investicije in ne-premišnine 5032 milijonov Din, izdelano blago pa 1288 milijonov Din.

Razmerje med lastnimi sredstvi industrijskih delniških družb in dolgi (kredit)

Uvedba žitnega monopola v Češkoslovaški

Kakor poročajo iz Prage, so bila te dni zaključena dolgotrajna pogajanja med vlad-nimi strankami zaradi uvedbe žitnega monopola, ki bo najbrž uveljavljen že v teko-čem tednu. S sklepom, da se uvede žitni monopol za vse krušno in krmilno žito, stola češkoslovaška agrarna politika v do-cela novo fazo, ki pomeni pričetek agrar-nega načrtnega gospodarstva. Žitni mono-pol ima namen, z jamčiti kmetovalcem ren-tabilnost produkcije žita. Češkoslovaška je v zadnjih letih napravila že številne kora-ke, da bi omogočila kmetom rentabilne ce-ne za žito, ki pa niso prinesli zaželjenega uspeha. Produkcija pšenice se je pod vpli-vom uvoznih omejitev in visokih carin vneto razširila, tako da se je pridelek ob-šutno dvignil. Lanska letina je bila tako obilna, da je celo prekoračila višino doma-čje potrebe, kar pa je imelo za posledico, da so v jeseni po končani letini cene na-zvalic zaščitni carini in nazvalic znatnim na-kupom od strani države občutno padle.

Uvedba žitnega monopola ima predvsem ta namen, da se uredi vprašanje žitnih cen. Predvidena je ustanovitev posebne delniške družbe z glavnico 50 milijonov Kč, ki bo imela edina pravico uvoza in izvoza žita. Domači producenti bodo morali vso svojo produkcijo ponuditi družbi v nakup, kolikor žito ne bodo potrebovali za lastno porabo in za setev. Dopustna bo tudi iz-menjava žita med posameznimi producenti. Za nakup letine bodo služila predvsem lastna sredstva družbe v obliki delniške glavnice, češkoslovaška Narodna banka pa bo pomagala financirati nakup s prevzemom žitnih varantov. Država sama po načrtu zakona ni dolžna družbi dati na razpolago denarnih sredstev, zato država tudi ne bo udeležena na dobičku in tudi ne bo jamčila za izgube. Le če bi na koncu žitnega leta ostale neprodane količine žita, bo država dolžna to žito prevzeti. Ta določba pa za l. 1934—35. nima še praktičnega pomena, ker je letos žitna letina v Češkoslovaški slebe in ne bo zadostovala za kritje doma-čje potrebe.

Uvedba žitnega monopola v Češkoslovaški je misljena kot trajna institucija. Vprašanje stalnih rentabilnih cen bo z uvedbo monopola gotovo trajno rešeno. Težko je pa lahko nastanejo, če bi se domača pro-dukcija žita v Češkoslovaški nadalje znat-neje dvignila, tako da bi nastala potreba izvoza. V tem primeru bo morala država po razmeroma visoki ceni prevzeti presežek, ki ga bo po morala v inozemstvu vnovčiti po znatno nižjih cenah. Ker se z uvedbo monopola ukine vpliv cene kot avtomatič-nega regulatorja produkcije, je jasno, da bo morala uvedbi monopola slediti prisilna ureditev produkcije po posebnem načrtu. V tem pogledu se v češkoslovaških stro-

so je v zadnjih letih izboljšalo; dočim so lastna sredstva od l. 1930. do l. 1932. na-rasla od 4279 na 5136 milijonov Din, so se dolгови zmanjšali od 6886 na 6130 mi-lijonov Din.

Skupni pregled računa izgube in dobič-ka nam kaže, da so l. 1932. naše delniške družbe izkazale 889 milijonov Din izgube in 302 milijona Din čistega dobička. Pre-težni del izgub odpade na industrijske družbe, ki so izkazale 229 milijonov Din izgube in 183 milijonov Din dobička, do-čim so denarni zavodi izkazali 49 mi-lijonov Din izgube in 113 milijonov Din dobička. Iz tega števila je razvidno, da je bil l. 1932. precejšen del naše industrije pa-siven.

Vse delniške družbe v naši državi ob l. 1932. izplačale na dividendah 85,7 mi-lijona Din nasproti 127 milijonov v l. 1931., na taktijemah pa je bilo izplačanih 8,7 mi-lijona Din nasproti 15 milijonov v pre-jšnjem letu. Največjo izgubo so l. 1932. ime-le lesno-industrijske družbe, ki so izkazale 84 milijonov izgube in le 7 milijonov Din dobička. Rudarske družbe so izkazale 28 milijonov Din izgube in 51 milijonov Din dobička, prehranbene industrijske družbe 20 milijonov Din izgube in 34 milijonov Din dobička, trgovske delniške družbe 41 milijonov Din izgube in 7 milijonov Din dobička, transportne delniške družbe pa 74 milijonov Din izgube in 3 milijone Din dobička.

kovnih krogih že dalj časa vršijo temeljite študije.

Po sporazumu, ki je bil v tork dosežen med vladnimi strankami in ki ga je odobrili tudi češkoslovaški ministrijski svet, bo znašala osnovna cena za prevzem pšenice od producentov v začetku žitnega leta 162 Kč (320 Din) za metrski stot, potem pa se bo odkupna cena vsako četrtletje dvignila za 5 Kč, tako da bo ob koncu žitnega leta znašala 182 Kč (365 Din) za metrski stot. Cena, po kateri bo monopolna družba pro-dajala žito, pa bo za 13 Kč pri metriskem stotu višja. Z dobičkom od družba krila režijo in provizije za komisionarje. Na enak način so določene tudi cene za prevzem rži, kjer bo znašala osnovna cena 120 Kč (240 Din) za metrski stot; a cena pa se bo do konca žitnega leta dvignila na 140 Kč (280 Din) za metrski stot. Žitni monopol bo obsegal tudi promet z ječmenom, ov-som in koruzo in tudi vse mlevske pro-izvode teh vrst žita.

Gospodarske vesti

— Razveljavljenje I. dela madžarsko-ju-goslovanske zvezne tarife. Na podlagi spo-razuma med našo in madžarsko železniško upravo so razveljavili s 16. julijem t. l. I. del jugoslovenske - madžarske zvezne tarife za prevoz blaga, ki je bil v veljavi od 1. de-cembra 1930.

— Madžarska bo ves preostanek pšenice prodala Avstriji in Italiji. V naknadnih po-gajanjih med Avstrijo in Madžarsko glede uveljavljanja rimeških pogodb, je te dni prišlo do sporazuma glede višine avstrijskega uvoznega kontingenta za pšenice v Avstri-jo. Za uvoz madžarske pšenice v Avstrijo je določen kontingent 2,2 milijona metrskih stotov pšenice in pšenične moka. Avstrija bo to pšenico kupila na podlagi cene 20 šilingov za metrski stot poltose pšenice nor-malne kakovosti. V rimeških protokolih se je Italija nadalje obvezala, od Madžarske kapiti 1 milijon metrskih stotov pšenice, poleg tega pa še drugi milijon, ki ga bo plačevala na italijanskem tržišču ali pa na svetovnem tržišču. Tudi Italija je Madžar-ski z jamčila določeno prevzemno ceno. Z rimeškimi pogodbami je torej Madžarski zagotovljena prodaja 4,2 milijona metrskih stotov pšenice. Ker pa letošnji letovni pre-sežek morda ne bo niti dosegel te količine, zato Madžarska v novem žitnem letu ne bo pšenice prodajala drugam kakor v Avstrijo in Italijo.

— Kritje nemške marke 2%. V zadnji četrtini junija se zlata in deviza podlaga nemške Reichsbanke ni več nadalje kri-čala, ker je banka oddajala gospodarstva de-vize je v onem obsegu, kakor jih je sama proela. Ker pa je obtok bankovcev ob uliti-mu narasel za okrog pol milijarde mark, se je kritveno razmerje nadalje poslabša-lo in znaka sedaj kritje obtoke bankovcev v

zlatu in devizah le še 2% nasproti 2,3% v prejšnjem tednu.

— Konkurs je razglašen o imovini Petra Rozmančiča, trgovca s mešanim blagom v Gornji Radgoni (upravitelj mase dr. Lenart Lotrič, odv. v Gornji Radgoni); prvi zbor upnikov pri sreskem sodišču v Gornji Rad-goni 9. julija ob 10. prijavni rok do 4. avgusta, ugotovitveni narok 6. avgusta).

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Josipa Pernuša, tesarskega mojstra v Kranju (poravnalni upravnik dr. Igo Šilar, odv. v Kranju; poravnalni narok 3. avgusta ob 9. prijavni rok do 28. julija, kvota 50 %).

Blagovna tržišča

4. julija.

Na ljubljanski borzi se oficialni tečaj deviz danes niso bistveno spremenili, je New York je popuščal. V privatnem klirin-gu notira avstrijski šiling nižje, in sicer 9,15 do 9,25 (v Zagrebu promet po 9,12, v Beogradu tečaj 9,0093 do 9,1093). V grških bonih je prišlo na ljubljanski borzi do za-ključka po 30,25 (v Zagrebu po 30,59), v španskih prezeleh pa po 6,55 (v Zagrebu po 6,35). Anglijski funti v privatnem klirin-gu so bili v Zagrebu zaključeni po 252,25.

Na zagrebškem efektom tržišču notira vojna škoda 306 do 307 brez prometa (v Beogradu zaključki po 306,50 in 305). Na-dalje je bil promet v 7 odst. Blairovem po-sojlu po 56 (v Beogradu o 55,50) in v 8 odstotnem Blairovem posojlu po 61,50 (v Zagrebu po 62). Končno je bil promet še v delnicah PAB po 212 in 212,50.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2310,40 — 2321,76, Berlin 1295,03 — 1309,83, Bruselj 785,24 — 799,18, Curih 1108,35 — 1113,85, London 171,86 — 173,46, New York 3877,72 — 3405,98, Pariz 224,49 — 225,61, Praga 141,34 — 142,20, Trst 291,37 — 293,97 (premijsa 28,5 odst.). Curih. Pariz 20,2525, London 15,55, New York 307, Bruselj 71,75, Milan 26,96, Madrid 41,95, Amsterdam 208,40, Berlin 117,80, Du-na 57,40, Stockholm 80,15, Oslo 78,15, Ko-benhavn 69,50, Praga 12,75, Varšava 58,10, Bukarešta 3,05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 10,85, London 27,35, Milan 46,18, New York 538,02, Pariz 35,55, Prag 21,76, Curih 175,27, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektri.

Ljubljana. Vojna škoda 306 — 307, 7% investicijsko 71 den, 8% Blair 61 — 62, 7% Blair 55 — 56, 4% agrarne 37 — 37,50, 6% beguške 54 — 54,50.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 306 — 307, za julij — december 306 den, 7% investicijsko 71 den, 7% Blair 55,75 — 56,

8% Blair 61 — 61,50, 7% Drž. hipotekarna banka 54 den; delnice: Priv. agrarna ban-ka 212,50 — 214, Trbovlje 90 bl.

Beograd. Vojna škoda 306,50, 305 zaklj., 7% investicijsko 71 — 71,50, 4% agrarne 37 — 37,50, 6% beguške 54,50 zaklj., 8% Blair 62 zaklj., 7% Blair 55,50 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 67,25 zaklj., Narodna banka 4030 — 4100, Priv. agrarna banka 214 — 216.

Dunaj. Alpine-Montan. 9,10.

Borze

LES.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence na les mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona friz in 1 vagon tramov.

ZITO.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za žito neopremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 167,50—170; baška, 80 kg po 170—172,50; koruza (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za julij 147,50—150; moka: baška 0,2% po 265 — 270, banatska po 270 — 275.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence mirna. Promet je bil srednji. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednja: baška, gornjebaška, 78 kg, stara 112,50 do 115, nova 110 — 112,50; baška, okolica Sombor, 76 kg, stara 109 — 111, nova 107,50 — 110; baška potiska, 77 kg, stara 116 — 118, nova 115 — 117,50; baška ladja Tisa, 78 kg, stara 124 — 126, nova 119 do 121; srednjebanatska, 77 kg, stara 110—112, nova 108 — 110; gornjebanatska, 76 kg, stara 107 — 109. — Ječmen: baški, sremški, novi, 65/66 kg 84 — 96, — Koruza: baška 102 — 104; okolica Sombor 103 — 105; baška 105 — 102; ladja Tisa, Dunav 107, natska 155 — 102; baška banatska 0,2% in 0,22% do 109. Moka: baška banatska 185 — 195; 185 — 2/5 (sremška, slovenska 185 — 195); 2/5 105 — 185 (105 — 175); 3/5 145 — 165 (145 — 155); 4/5 125 — 145 (125 — 135); 5/5 105 — 110 (105 — 110); 6/5 107,50 do 112,50 (107,50 — 112,50). — Otrobi: baški, sremški 87,50 — 90; banatski 85 — 87,50.

ZIVINA.

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na živin-ski sejmu 4. t. m. so prignali 79 volov, 26 krav, 9 telet, 135 konj in 228 praščkov; prodanih pa je bilo 37 volov, 18 krav, 5 telet, 14 konj in 145 praščkov. Dogon je bil precej živahen, kupčija pa srednja. Cene so ostale nespremenjene in znašajo za kg žive teže: voli I. vrste 4,50—5 Din, II. vrste 4—4,50 Din, III. vrste 3—4 Din, krave debele 2,50—3,50 Din, krave klobasariče 1,50—2,50 Din, teleta 5—6 Din; praščki za rejo so se prodajali po 130—210 Din za komad.

Pot v Bakarac

Tisti veliki tič na Ljubljanskem polju, ki nas je imel prepeljati na Sušak, je na mi-nuto točno startal in odletel preko Ljub-ljane, katere lepoto moreš prav preceñiti šele iz zračnih višav, tja čez dolensko ravnico in grške nad Kočevskimi gozdovi in nad milijonskim bogastvom Gorskega ko-tara proti našemu, večno lepemu Jadranu. Ko sem na aerodromu na Grobniškem po-lju stopil iz letala, se mi je zdel pol ure trajajoči polet kakor sanja. Ko pa sem čez pol ure potem sedel na Sušaku v kavarni »Kontinental« in sem se spomnil, da sem se moral preteko zimo mnogokrat voziti iz Ljubljane preko Zagreba na Sušak po 11 ur, sem šele prav občutil neprecenljivo vrednost zračnega prometa zlasti za po-slovnega človeka.

Ob dveh popoldne torej sem zapustil ka-varno »Evropa« v Ljubljani, ob štirih sem že sedel v kavarni »Kontinental« na Suša-ku, kjer me je čakal prijatelj, s katerim sva bila dogovorjena, da napraviva lep iz-let. Vseleda sva se v njegov avto in zdrčala po cesti proti hotelu »Jadrano«. Ta cesta je že zdaj precej razdejana in bo v prihodnjih dneh še bolj, ker bo vsa asfaltirana. Sušak popravila sedaj svoje ceste, Sušak raz-šira in gradi, Sušak raste in se razvija. Malo pred hotelom »Jadrano«, na levi strani ceste, se dviga nova, velika moderna grad-ba mestne osnovne šole. To lepo poslopje je projektiral mestni inženjer gospod Pri-kril in je izvedeno v najmodernejši kon-strukciji. Velike učne sobe, moderna telo-vadnica, prostorni, zračni hodniki in divota razgleda na morje iz vsake učilnice. Okrog in okrog pa sam lovor in oljka. Srečna de-ca, ki bo imela tako šolo! Zraven tega no-vega poslopja stoji v lepem parku in šeta-lišču otroško zavetišče, za katero skrbje v prvi vrsti delavne in požitvalne suša-ške gospe in gospodične. Lepi notranji pro-stor so vzorno urejeni. Disciplinla je na viški, hrana izborna, pa mnogo solca in morja. In še mnogo ljubezni od strani dveh poslovodečih gospodičin!

Zvečer smo poslušali godbo v kavarni »Kontinental«, ki je že zdaj dan na dan in večer prenapolnjena tučev. Potem smo šli še v Gradski podrum poslušat zbor Rusov, nato pa k počitku.

Zgodaj drugo jutro smo napravili obisk Majki božji na Trst

Po krvavih represalijah v Nemčiji

Zgoraj na levi: Prizor z berlinske ulice po zatrtju upor, ko je bila policija v stalni pripravljenosti. — Na desni: Reichswehr koraka pod oknom kancelarja Hitlerja — Na desni v sredi: Žena ustreljenega generala Schleicherja, ki so jo tudi ubili — Ubiti vodje rjavih udarnih čet: Ernst, Schneidhuber, v. Heydebreck, Heines in Heyn. — Spodaj (na levi) general Blomberg, (na desni): nekdanji Hitlerjev tekmeč G. Strasser



Višinsko podnebje

Kdo sme in kdo ne sme na hribe

Višinsko podnebje se razlikuje od nižinskega po nižjem zračnem tlaku, bolj redkem zraku, ki vsebuje tudi manj kisika, po močnejšem žarenju in večini tudi po večjih temperaturnih razlikah med dnevi in nočjo. Družini višinskega podnebja povzročajo porast števila rdečih krvnih teles, pospešitev presnove in dihanja, ki se vrši v čistejšem zraku.

Ze dolgo so znani zdravilni učinki višinskega podnebja pri celih vrstih kroničnih obolenj, samo se ga moramo počasi privaditi. Takojšnje večje ture na vrhove se lahko končajo z neprijetnimi presenečenji. To velja zlasti za osebe z zdražljivim živčnim sistemom, ki zapadejo gotovo gorski bolezni. Vzrok te bolezni je v prehitri menjavi višine, ki se ji organizem ne more prilagoditi.

Pod nekimi pogoji pa ji lahko zapadejo tudi osebe, ki so gora vajene: n. pr. če so mnogo kadile in pile, si obtežile želodec, si naprtili pretežak nahrbtnik ali se nasmotreno oblekle.

Osebe z zdražljivim živčnim sistemom ali z boleznimi krvnega obtoka bi morale tedaj le polagoma izvršiti prehod iz nižine na vrhove — če ni sploh bolje, da opuste bivanje v višinah, kar jim lahko pove zdravnik.

Zračni manevri v Angliji

Te dni so se začeli nad Londonom veliki zračni manevri, katerih se udeležujejo letala 20 tujih držav, med njimi posebni letalski oddelki iz Francije, Rusije, Romunije, Nemčije itd.

Podoben letalsko prireditve imajo v Londonu vsako leto. Kar pa ji letos daje še poseben poudarek, je to, da je število angleških letal veliko kakor še nikoli doslej. Manevri se udeležuje vsega skupaj 200 aeroplanov. Med njimi so seveda najnovejši tipi, od najtežjega letala za bombardiranje do najlažjega lovskega aeroplana, ki lahko leti z brzino 500 km na uro. Letala manevrirajo v krdeh in posamič ter prikazujejo različne faze zračne vojne.

Leti, ki poročajo o teh produkcijah v zraku, prav nič ne prikrivajo, da pripravlja Anglija zračno oboroževanje v največjem obsegu.

Največja ruska kemična tvornica uničena

Nesreča ali sabotaža? — Številne človeške žrtve in velika gmočna škoda — Aretacije se nadaljujejo

Največja ruska kemična izdelovalna tovarna Mihajla Frunseja, ubitega boljševiškega vojnega ministra, je bila v drugi polovici prošlega meseca prizorišče strahovite eksplozije, pri kateri je izgubilo življenje 60 oseb.

Ruske oblasti so katastrofo prikrivale, dokler se je dalo. GPU je izvedla precej aretacij sumljivih oseb, ki so danes pod ključem.

Komisija, ki preiskuje ozadje eksplozije, pa si še ni popolnoma na jasnem, če gre v tem primeru za neprevidnost ali sabotažo. Vsekakor je sum, da je tudi maščevanje v igri, precej opravičeno. V eksplozivnem materialu, ki je raznesel tvorniške naprave, so namreč našli konce električnih žic, katere so mogli atentatorji položiti v sode smodnika in ekrazita kratko pred katastrofo. Zaradi tega je zdaj Frunsejeva tvornica strogo zastražena. Nad poslopji krožijo podnevi in ponoči letala, da kontrolirajo tudi nezaželjene obiske iz zraka. GPU je osumila sodelovanja pri atentatu tudi več ravnateljev in inženjerjev ter jih je zaprla.

Frunsejeva tvornica je za Rusijo tembolj pomembna, ker je to njena največja kemična tvornica. Ze pred eksplozijo je bila strogo zastražena, zdaj pa je naravnost nemogoče priti v njeno bližino brez posebnega izkazila. Pomenljivost tvornice izpričuje tudi dejstvo, da hodijo straže okoli njenih zidov v plinskih maskah. Lahko si je torej misliti, kaj izdelujejo delavci v poslopih.

Eksplozija je se primerila 16. junija, ko se je izmenjal nočni posad delavcev. Šestnadstropna zgradba se je trenutoma sesula v prah. Neka velika posoda za plin se

je razpočila in začeli so uhašati strupeni plini, ki so spravili na noge vse okolice. Nastal je velik plinski alarm, na noge so spravili vse gasilske oddelke v okolici, kajti ozemlje je bilo treba razpičiti, požar pa pogasiti. Kljub temu, da je bila pomoč takoj na mestu, je zahtevala katastrofa mnogo človeških žrtv, zlasti med delavstvom, ki je plačalo svoj kruh z življenjem. Če poročajo iz ruskih virov, da znaša gmočna škoda te eksplozije dva milijona rubljev, si lahko mislimo, da je v resnici še mnogo večja.

Dekle v zaboji

Nenavadna dogodivščina bogatega brnskega dekleta

Neki brnski trgovec je pred dnevi naročil nekemu vozniku, naj gre zanj na postajo po večji tovar, sestoji iz več sodov olja in kisa, zabojev jacev in sladkorja.

Vozniku so izročili zahtevane reči in moč jih je naložil na voz ter jih odpeljal s postaje proti trgovini. Ko pa je prišel na pol pota, se mu je zdelo, da prihaja od nekega ječanje in stokanje. Ozrl se je na desno in levo — nič. Menil je že, da so ga prevarili čuti, tedaj pa se je stokanje ponovilo. Obšel je voz in se ustavil pri nekem zaboji za sladkor. Resnično, glasovi so prihajali iz njega!

Prestrašen je planil voznik na kolesa in pogledal konje v dir do prve policijske stražnice. Povedal je, kaj je slišal. Na policiji so odprli zaboj in ko so dvignili pokrov, se je prikazalo iz zaboja mlado, čedno dekle. Pri zaslišanju je povedala, da se piše Dora Gesmertova in da je hči kmovskega tvorničarja.

Gospodje!

Moderni vzorci blaga za letne obleke

so dospeli. Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Zmagovalca Oceana



Brata Adamowicza, ki sta srečno preletela Atlantski ocean, na letališču Le Bourgetu pri Parizu v družbi poljskega poslanika pri francoski vladi Chlapowskega

Smrt slovečega psihiatra

Umrl je vodja sodno medicinskega zavoda na višji policijski šoli v Rimu, prof. Salvatore Ottolenghi, ki je učeval starost 75 let. Ottolenghi je bil največji italijanski psihiater, ki je imel velik ugled tudi v inozemstvu. Bil je svojčas asistent mnogega psihiatra in teoretika Cesareja Lombrosa, ki je v njem imel svojega najhujšega učenca. L. 1908. je postal Ottolenghi redni profesor na rimski univerzi. Ostal je na tem mestu do smrti. Ottolenghi je napisal mnogo del o zatiranju slovinstva s pomočjo znanstvenih pripomočkov. Pravosodni ministri niso izdali nobenega zakonskega ukrepa za reformo kazenskega sistema, če se niso prej posvetovali z njim. Rastila je izgubila v pokojniku največjega učenca Lombrosa, ki je z velikim uspehom nadaljeval učiteljevo delo.

Zapeljana

Neka zdaj 50 let stara ženska iz Bodimpešte je imela 25 let razmerje z nekim moškim svojih let, ki jo je bil zapeljal pred 25 leti in ji potem obljubil zakon. Po njegovi smrti pa je ženska vložila tožbo in zahtevala okoli 50.000 Din odškodnine za devilstvo.

Sodišče je njeno zahtevo zavrnelo. Izjavilo je, da ima pravico do odškodnine samo neizkušena in dostojna deklica, ki se je dala zapeljati samo pod obljubo zakona. Ta dokaz pa se 50letni bivši devici ni posrečil, ker je živela s svojim zapeljivcem 25 let v skupnosti in je ves ta čas uživala tudi njegovo materialno podporo.

Čudna hvalnica

Barcelonski demokratski list »El Correo Catalon« je objavil pred kratkim hvalnico na katalonskega državnega predsednika. Ko pa je pesem izšla se je ugotovilo, da je vsebovala zahrbtno zasramovanje predsednika, kajti začetne vrste, čitane od zgoraj navzdol, so dale besede: »Vse kar tu govorim, je zlagano«. Vlada je zaradi tega obodila list na 5000 peset globe.

Stražniki v srajcah

Ravnatelj newyorške policije je nedavno prejel prošnjo stražniškega zbora, naj se stražnikom dovoli, da opravljajo svojo službo v vročih poletnih dnevih v srajcah z zaviranimi rokavi. Ravnateljstvo je upoštevalo razloge, ki so napotile prošnje do te prošnje in je odredilo, da smejo nositi stražniki poletni namestu jopičev srajce enotne temne barve z znaki, ki se nosijo običajno na bluzi.

Tragična zaroka

Dve družini sta doživeli v pariškem predmestju Colombes tragično dogodivščino. Obhajali sta zaroko svojih otrok in po skupni zakuski sta stopila nevesta in ženin s spremstvom v čoln, da bi v njem napravili izlet po Seini. Ko so veslali okoli nekega otočja, pa jim je pridrla nasproti motorka, zavozila vanje in prevrnila čoln. S plavanjem se je rešil samo ženin. Njegova dva brata in njih nečakinja, nevesta in njen brat pa so utonili.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Londonske diskrecije

Bistvena odlika vsakega Angleža so nivo hlače, trd črn klobuk in pipa.

V lokalnih ne dajejo gosti natekarjem in natekaricam napitnine nikoli v roko, tudi je ne položijo na mizo, marveč jo položijo s posebno diskrecijo pod rob krožnika, da je nihče ne opazi.

Angleški taksijski so tako visoki, da se zdi-jo nedomačinu silno stari, v resnici pa so to vozovi najnovejšega izdelka.

Angleški kralj je vladar Britskega imperija v Londonu pa sme stopiti samo z dovoljenjem londonskega lordmajorja, ki je edini gospodar svojega področja.

Mnoge borze v Londonu obišče lahko samo v cilindru. Cylinder je tam tako obli- gaten, da ga nosijo celo slugi.

V Londonu imajo liste, ki izidejo pri vsaki politični ali sportni novici v novi izdaji, tako da tiskajo nekatere po desetkrat na dan.

Angleška prestolnica je doživela eno naj- večjih senzacij v zgodovini svojega obstoja tedaj, ko je izšel edikt, da se smejo vršiti kinematografske predstave tudi ob ne- deljih po šestih zvečer.

Velike sportne prireditve imajo v Londonu ne samo ob nedeljah, ampak že ob so- botah popoldne, mnogo trgovin pa je zapri- tih že v četrtek popoldne.

Čajanke so med Angleži nekaj svetega, zato servirajo skoro v vseh uradih neme- ščenem redno čaj.

Alkohol se sme v Londonu točiti samo ob določenih urah. Ob 11. uri zvečer pristo- pi natekar k mizi in pobere z nje vse stek- lenice in čaše, ne glede na to, če so polne ali prazne.

Hladnokrvnega Angleža ne spravši iz ravnotežja nikoli drugače, kakor pri stavah, nogometu in kriketu.

A NEKDOTA

Saša Guštry je nekdo srečal mladega igralca, ki je prišel v Pariz zaradi anga- manja. Vprašal ga je: »Kaj iščete tukaj?« Igralec mu je odgovoril: »Prišel sem se v mesto, da bi po pošteni poti napravil kariero.« »Prav, prav,« mu je odgovoril Guštry, »na tej poti ste lahko sigurni, da vam ne bo nihče delal konkurence.«

VSAK DAN ENA



V jetnišnici
»Vaše ime in priimek?«
»Janez Strgulc.«
»Rojen?«
»3. decembra 1926.«
»Samski ali oženjen?«

Žito na vozovih in na vodi

Kakor v starih časih, ga v Vojvodini zopet prevažajo s parizarij, namestu po železnici

Subotica, 2. julija

V Subotici pa tudi po vseh drugih vojvodinskih krajih, ki imajo sicer dobre železniške zveze, ali ne leže ob plovnih rekah ali prekopih, se more v zadnjih časih v raznih nočnih in najzgodnejših jutranjih urah opaziti zanimiv zelo močen vozovni promet. Voz za vozom se vrsti, drug teže obvojen od drugega, cele karavane se pomikajo po cesu, vse v isto smer, proti reki ali prekopu, kjer je najbližje, dasi morda desetine in desetine kilometrov do nje. In če vprašate, kaj se prevažajo, izveste, da se prevažajo žito ali kak drug poljski pridelek.

Ta pojav je nekaj čisto novega, nenavadnega, a nastopil je kmalu po tistem, ko so se meseca marca letošnjega leta povišale železniške tarife v tovarnem prometu. Tedaj so veliki žitni dobavitelji in trgovci začeli računati in so izračunali, da se jim ne izplačuje več pošiljati žita po železnici in je treba, če se hoče kaj zaslužiti s tem prometom, kreniti po drugi poti. In so jo tudi res našli tako cenejšo pot. S kmetijskimi vozmi, ki so znatno cenejši kot pa železniški prevoz, se prepelje žito do najbližje, njega rečnega ali prekopnega pristanišča, kjer se naloži na »slepe«. Vodna pot pa je bila vedno in bo tudi vedno cenejša od železniške, pa gre potem, žito po vodi do »krajne parniške postaje, kjer se šele preloži v železniške voze, ako se tudi oddaljuje od preložišča do namembnega kraja, če ni preddolžila. Danes gre tako menda že skoraj vse žito, ki je namenjeno iz vojvodinskih in zapadne in jugozapadne kraje naše države ali preko njih v inozemstvo po vodi do Broda na Savi ali celo do Siska in se šele tu preklada na železnico.

Pallenbergiana

Zalosten konec vesoljno veselega človeka: Maks Pallenberg se je ubil. Z letalom je tresil na tla, ko se je pripeljal v Karlovo Vary — ne da bi si zdravil žolčne kamne, marveč da bi ozdravil druge. Z najučinkovitejšim zdravilom: s smehom. Maks Pallenberg je bil neke vrste čudodelnik. Poleg ekscentričnega Grocka najslavnejši nemški komik. Iz neznatne vloge je napravil po svoje kaj, da so se ljudje vili od krčev. Pred meseci je gostoval s svojo družino v Jugoslaviji — v Zagrebu. Dali so komedijo, menda »Družino Simek«. Stvarco, ki ne zasluži imena komedije, ker je le plitka burka. Toda Pallenberg je žel triumf. V Zagrebu ni manj kakor prej in pozneje v nešteti mestih, v svoji slavni vlozi gospoda Zavadila z marelo, kakor prejšnja leta v vlogi Švejka. Moč Maks Pallenberga je bila v eksternih porih. Kar na lepem je padel iz vloge in bleknil po svoje. Ljudje pa v grohot. In v vsakem mestu, pri vsaki predstavi, se je domislil česa novega, česa bistrega, ali pa neizmerno glupega.

— Ne trpim — je nekoč dejal v intervjuju, — da bi mi kdo v naprej pripravil domisleke in smešne zadrege. Smatram za največjo žalitev, če mi kak vsiljivec reče: gospod Pallenberg, tale moj domislek bo dober, tu se bodo ljudje režali.

— Nesramnost prav gotovo, vam kaj diktirati, gospod Pallenberg... — V smešnih vlogah občutim kakor najhujšo bolečino, če moram kak stavek ponoviti dobesedno tako, kakor je napisan v knjigi. Ne morem ponavljati kakor papagaj, kar je črna na bellem.

— So pa vendar domisleki in komični zapletitaji, ki jih je treba vnaprej preštudirati, gospod Pallenberg!

— Že! Toda jaz nimam klisijev za take reči. Pri vsakem nastopu računam sproti s tem, kako so ljudje razpoloženi za smeh — in potem se ravnaj po svojem dobrem instinktu. To pa je v vsakem mestu drugače.

— Ampak povejte mi, mojster humorja, nad čem se pa ljudje najbolj režijo?

— Kako bi vedel! Kot gledalec sem redko v gledališču. Zaradi Grocka sem od smeha prelival solze. Tudi drugi ekscentriki me vselej zabavajo in se smejim tisočim njihovim skrivnostnim oslarijam.

— A Buster Keaton?

— Kadar ga gledam, se niti ne nasmrdim. Kakor on. To je že več kakor mehanično. To je komik z mrtvaco masko... Zdažje se spominim: čudovito sem se smejal pred leti pri premieri neke opere. Sedel sem v prvi loži in sem videl, kako se je za stranskimi kulisami pripravljala kraljica tega večera za svoj dostojanstven nastop. Fino se je priklanjala in sukala in obračala svojo dolgo vlečko. Ko je takoj nato morala nastopiti, se je pri prvih korakih čez oder zapletla v nesrečno vlečko. In je telebnila po tleh, kakor je bila dolga in široka. Na glas se je zjokala, sirota. Jaz pa sem tulil od smeha... Takih zgodbic bi lahko povedal ducat!

— To je škodoželjnost! Ali prosim vas, zakaj se pri vas najbolj smehljajo čestiti publikum?

— Povedal bom, toda naj ostane med nama. Nekoč sem gostoval v Gdansk. Deset minut pred predstavo se peljem iz hotela v teater. S tramvajem. Stojim zadaj in ob meni mlad gospod, očitno študent. Takole sam zase se je smehljati srečni mladi mož. Gledam ga postrani in ga zavidam. Kar takole zadovoljno se smehljati!... Ko izstopim jaz, je izstopil tudi on. Uberem korake proti teatru. On tudi.

Kaka je razlika v prevoznih stroških med krajem, ki leže ob plovnih rekah ali prekopih, in pa onih, ki so uporabljali doslej direktni železniški prevoz, vedo povedati Subotičanje na eni in Sentanci ali Starokanjžani na drugi strani. Od Sente in Stare Kanjiže, ki ležita ob Tisi, je prevoz skoraj za 80 odstotkov cenejši kot pa od Subotice, odkoder se je uporabljala le železnica. Danes, ko se od Subotice pa do reke uporabljajo za prevoz žita kmetijski vozovi in gre potem žito po vodi do Broda ali Siska, se pri vagonu žita, namenjenega v Zagreb, prihrani okoli 600 Din. In kar velja za žito, velja seveda tudi za drugo blago, izvozni edino le tisto, ki se hitro pokvari in se mora zato pošiljati po železniški poti, ki je seveda krajša in hitrejša.

Ta tako sestavljeni novi voznorečno-železniški žitni promet pa ne prinaša velikih koristi samo žitnim dobaviteljem in trgovcem ter vobče trgovstvu, temveč tudi kmetijskemu ljudstvu, ki po njem pribiža s svojimi vozmi in vprežno živino do pravih lepših zaslužka, kar mu je v sedanjih časih denarne stiske vsekako velika pomoč. In je res zanimivo, naravnost presenetljivo, kako današnja gospodarska kriza nagiba in učilji, da se v dobi avijonov, bliskovitih vlakov in drugih takih modernih prevoznih sredstev vračajo k starim — predpotopnim, ki rekel kdo — »parizarjem« in drugim takim vozilom iz časov cesarja Janeza in tovarnika z »brusilnimi kamni« Martina Krpana. Da železniški upravi to vračanje v »stare, dobre čase« ni všeč, je pač razumljivo, toda pomagati se ne da. Velja pač tudi tu, ona stara, da je vsakomur lastni žep najbližnji.

Stopava vstrij. Še se smeji. Tedaj ga vprašam: »Oprostite, kaj pa je danes takega, da...« Da ste videli ta obraz. »Kaj je danes takega? Danes vendar gostuje največji nemški humorist!«

— Student je pač zamenjal humorista s komikom.

— Čisto vseeno. Ta študent je vedel, da gostuje nekdo, nad katerim se človek mora smejati, razumete? To je vedel, vitaprei.

— Nu, in?

— Nu — pred takimi ljudmi je potem lahko ugajati komedijol! To je vsa moja skrivnost.

Glumcu ne pletejo potomci vencev, je zapisal pesnik. Zato bržčas tudi Pallenberg ne bo imel spomenika. Ko bodo odmirli tisti, ki jih je v teh dobrih časih kuril s svojimi nastopi, bo pozabljeni tudi njegova izredna, velika in smešna umetnost. Živel bo morda še v anekdotah, ki imajo to vrtilo, da niso izmišljene.

Maks Pallenberg je bil poročen s slavno operetno divo Frici Massary. Poleg nje je imel sila rad dobre gramofonske plošče. Nekoč je na letovišču navijal svojem prijatelju najboljši ameriške popevke. Sredi godbe je tiho in fino vstopila v sobo Frici Massary. Vprašala je gosta: »Kako vam je všeč v našem letovišču?« Nanesito gosta je odvrnil Pallenberg: »Kdor ob gramofonskih ploščah čvaka, nima posluha!«

Tiho in fino je Massary zapustila sobo. Ko je bila plošča pri kraju, je Maks prepričevalno rekel gostu: »Ampak Frici nikakor ni čisto brez posluha!«

Industrijski magnat v Berlinu je povabil Pallenberga na večerjo. To je bilo pred sedmimi leti, ko se je Maks že srečal z Arahamom in je bil večkrat kam povabljen. Seveda vselej le k bogatejšim. Tako je tudi tokrat prišel po predstavi na večerjo. Razgledal se je po salonu, in glej — polno je bilo umetnin, samih krščanskih umetnin: Kristov, svetnikov in svetnic. Tedaj se Pallenberg ni mogel vzdržati in je glasno vzdihnil: »Hvala Bogu, tu smo pa enkrat pri poštenih Judih!«

Maks Pallenberg je mnogo potoval. Navadno je celo ženo jemal s seboj. Pred leti je objadral svet. Kar tako, za zabavo. In za zabavo je to potem tudi opisal. V čudovito zmešanem, genijalno smešnem potopisu. Nevarnosti se ni bal. Na poti preko Švice se je peljal z avtom čez strahovito strmino. Vsi drugi potniki, tudi njegova žena in hčerka, so izstopili in racali peš do vrha. Le Maks je ostal v avtomobilu.

— Cenu takšno tveganje? — je bila žena huda, ko so se spet znašli.

— Človekoljublje! Veš, da bi bilo šoferju dolgčas, če bi se sam prekucnil čez skalo.

Bogve, morda je Maks Pallenberg mislil tako tudi v svoji zadnji minuti, ko je tresil z letalom na tla. Vse življenje mu je bilo komedija, ki se je končala žalostno, kakor tega sam prav gotovo ni pričakoval. Ta njegov strah, poslednji ekstempore je kriv, da se je vesoljno vesele komik Maks Pallenberg vendarle enkrat ljudem zasmilil. Dunaj, 29. junija 1934. —a.—n.

Sport

Dvakrat Hermes: Primorje

Na današnji Ciril - Metodov praznik igrala na igrišču Primorja dve domačini: garnituri proti dvema hermežanskima moštvoima. Prva tekma prične ob 16.30, druga ob 18.

Prvi par bosta tvorila oba pomladka. Znano je, da imajo šiskarji najboljši nogometni material, ki ga sprti spravljajo na igrišče, dokler jim ga kdo ne odnese. O primorjskih juniorjih pa gre glas, da igrajo mnogo bolje nego prvo moštvo. Tekma bo torej zanimiva.

V drugi tekmi bosta pa igrali močnejši postavi. Sprito znane rivalite med šiskarji in črno-belimi bo tudi ta borba prav zanimiva.

Vstopnina bo minimalna, glavno pa je, da bo tudi na današnji praznik nekaj nogometnega sporeda.

Družinsko žensko lahko-atletsko državno prvenstvo

V zmislu razpisa JSZS od 23. maja t. l. in sklepa seje podseživa JSZS v Ljubljani od 2. julija t. l. priredi TKD Atena na igrišču ASK Primorja v dnevi 14. in 15. t. m. družinsko lahko-atletsko prvenstvo Jugoslavije z naslednjim programom:

14. julija s pričetkom ob 17. 60 m, skok v višino z zaletom, 200 m, met krogla, 800 metrov, met diska.

15. julija s pričetkom ob 9.30: tek z zaprekami 80 m, met krogla, 100 m, skok v daljino z zaletom, stafeta 4x100 m.

Tekmovanje se vrši po propoziciji JSZS od 23. maja 1934. — Prijave je treba poslati v dveh izvodih, in to najkasneje do 7. t. m. ob 12., in sicer en izvod na naslov JSZS, a drugi izvod na naslov prireditelja TKD Atena, Ljubljana, Prečna ulica 2.

IZ OZDS. (Službeno) Za današnji prirediteljsko tekmo na igrišču Primorja ob 18. Primorje : Hermes se delegira G. Vidic.

Službeno iz LNP. Danes ob 20. seja k. o. v prostorih LNP. Sejo se vabi igr. Svatice VIII (Hirija).

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi predtekmne naj pridejo danes ob 16. juniorji in prva subjuniorška garnitura. Ob 17.30 pa: Logar, Sinkovic, Molik, Legović, Pišek I in II, Slamič, Svetič, Tavčar, Makovec, Pupo, Calesari, Petelin.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora drevi ob 20.30 v damski sobi kavarna Emone.

ZSK Hermes. Danes igramo s Primorjem (liga) na igrišču Primorja ob vsakem vremenu. Začetek ob 18. Točno ob 17.15 naj bodo na igrišču Primorja naslednji igralci: Oblak, Klančnik, Ferjan, Mokorel, Čebolin, Škrajner, Košenina, Brodnik, Zolokar, Kariz, Košmrl, Ložar, Primar, Derenda, Sočan. — Strogo obvezen sestanek vseh aktivnih članov nogometne sekcije danes točno ob 10. na igrišču. Sestanek vreden zaradi nabave nove opreme. Istega se morajo udeležiti vsi igralci rezerve, I. moštva in juniorji. Klub poziva vse mladenčice, ki imajo veselje do nogometa, da se prijavijo v klubsko juniorsko moštvo. Prijava sprejema načelnik danes dopoldne na igrišču in vsak dan od 18. dalje. Sestanka se morajo gotovo udeležiti Čebolin, Mokorel, Košenina, Kariz, Mikluš in Zupan.

SK Mara bo imel danes ob 16.30 strogo obvezen trening. Pridejo naj Burger, Jenko, Hitar, Makl, Lili, Bobi in drugi!

SK Slavija. Danes ob 19. strogo obvezen sestanek vseh nogometašev v posebni sobi kavarna »Evropa«. Kdor ne bo prišel na sestanek in se ne bo opravičil, ne bo v postavi.

Sokol

Telovadna akademija Sokola Vič. Kakor smo že poročali bo drevi ob pol 21. na letnem telovadišču na Glincah telovadna akademija, pri kateri nastopijo vsi društveni oddelki, med njimi naraščaj jednega odseka, ki bo izvajal vaje s sablami in s kopji. Vse točke, ki so jih sestavili člani in članice vaditeljskega zbora sami, bodo nudile vsem posetnikom izreden užitek. Moška deca bo izvajala simbolične vaje »Patriotke«, ženska deca »Pozdrav Gorenjski« in »Kuharek«, ženski naraščaj simbolične vaje po koroski narodni pesmici »Gor. čez izarov«, moški naraščaj vaje po »Zmazarov« slavnem pohodu iz opere »Aida«, članice »Gavotto« in člani vaje z gorečimi klji. Pojdimo na Vič! Za nedeljsko jubilejno slavnost se naprošajo bratska društva iz Ljubljane in okolice, da se je udeležijo v čim večjem številu. Vsa društva iz Ljubljane in okolice se zbera ob pol 14. pred Mestnim domom v Ljubljani. Narodne noše poleg krojev in praporov dobrodošle!

Sokol Polje priporoča članstvu ljubljanskih sokolskih društev in drugemu občinstvu, ki se namenja udeležiti proslave 15. letnice obstoja sokolskega društva v Polju in razvijati naraščajnega prapora v nedeljo 8. t. m. da se poslužijo vlaka, ki odhaja iz Ljubljane 13.50. Zamudniki in oni, ki jim je odhod vlaka pregleden, pa imajo vsako uro avtobusno zvezo izpred Mestnega doma. Udeleženci bodo ne le deležni lepe nacionalne proslave, marveč tudi pravi prijetne ter cenene zabave na ljudski veselici, saj smo pri določanju vstopnine, ki znaša samo 3 Din za osebo, kar najbolj vzeli v obzir sedanje čase hude gospodarske mizerije in splošno slabe zaslužke. Sodelovala bo železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane.

Sokol v Boštanju je imel javen nastop v nedeljo 24. junija. Posetila so nas tudi bratska društva, zlasti številno iz Sevnice, Radeč, z Zidanega mosta, iz Loke in St. Janja. Nastop je izredno lepo uspel. Ker že leto dni nimamo vadiatelja, je skoro ves nastop pripravila in vodila agila načelnica sestra Mara Šušteršičeva, za kar ji bodi izrečeno vse priznanje.

Sokol v Brežicah proslavi v nedeljo 8. tega meseca 30. letnico obstoja in 20. letnico zadnjega župnega zleta, ki se je vršil pod bivšo Avstrijo pred svetovno vojno 14. junija l. 1914, na travniku izven brežiškega ozemlja. Vsem udeležencem našega za Posavje najvažnejšega sokolskega praznika je dovoljena polovična vožnja na vseh vlakih razen ekspresnih (od 7. do 11. t. m.). Društvo je izdalo tiskane objave zaradi polovične vožnje in jih razposlalo sokolskim edincem. Na tej objavi si mora vsak udeleženec priložiti tri žige, in to na odhodni postaji, na veseličnem prostoru v Brežicah in na odhodni železniški postaji v Brežicah. Odhod zadnjih vlakov iz Brežic: smer Zidani most P. 18.50. B. 23.20: smer Zagreb B. 22. in P. 22.40. Spored proslave: sprejem gostov ob 9. na postaji, nato spregovod po mestu, pozdrav gostov pred občinsko hišo in govori, prijetje trbovinke traka na društveni prapor in razhod. Telovadci odidejo potem k izkušnji na telovadni prostor, ostali pa na pokopališče, kjer položijo mrtvim članom brežiškega Sokola vence in počastitev njihovega spomina. Popoldne odide deputacija na postajo k sprejemu gostov iz savske banovine. Ob 15.30 se prične javna telovadba na telovadišču. Nato bo ljudska veselica. Na večer pred proslavo bo baklada z godbo po mestu.

Sokol v Ljutomeru priredi letni javni nastop v nedeljo 8. t. m. na telovadišču. Izkušnje za vse oddelke se bodo začele ob pol 14., pričetek javne telovadbe ob 16. Ker se je društvo udeležilo raznih nastopov v okrožju, pričakuje obilnega poseta tudi od bližnjih bratskih edinic. Zveze na vse strani zelo ugodne.

KAKOR KRONOMETER MORA DELOVATI VAŠ ZELODEC

ako jemljete za iztrebljenje prašek »Magna« purga. Deca malo, odrasli veliko žlico na vodi ali mleku. Ako použijete prašek »Magna« na konici noža, pospešuje prebavo, odpravi zagatenje, zgago, vzhvahanje, bljuvanje in zoprn diš ust. Zdravi: žolodnji in črevesni katar, hemoroide in čire v želodcu.

»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavoček Din 4.—. Reg. S. br. 4788-32

Iz življenja na deželi

BOŠTANJ OB SAVI. Te dni se je poslovil od nas upravitelj boštanske graščine g. inž. Oskar Jug. Odšel je v službo k upravi po agrarni reformi razlaščenih gozdov v Kočevje. Vse poslovilne besede ob slovesu so pokazale, da je g. inž. Jug v našem kraju splošno priljubljen in spoštovan. Razen v raznih društvih se je udeleževal g. inženjer tudi kot občinski odbornik in blagajnik, kjer ni zastopal le interesov graščine, temveč se prvenstveno zavzemal za pravičnost nasproti malemu človeku. Kot socialno čuteč človek bo imel na novem službenem mestu za udeleževanje izredno hvalno področje. Pri tem mu Boštanjčan želimo vso srečo!

Radio

Četrtek, 5. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Kresovanje v gorenjskih planinah (I. Vandro). — 18.30: Radio orkester. — 19: Plošče po željah poslušalcev. — 19.30: Filozofsko predavanje (dr. Veber). — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Čas poročila, lahka glasba.

BEograd 18.30: Jugoslovenske pesmi. — 19.10: Plošče. — 20: Simfonični koncert. — 25: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Godba za ples. — PRAGA 19.30: Prenos opere »Viljem Tell« iz gledališča. — 22.15: Plošče. — 22.25: Prenos iz Brna. — BRNO 19.25: Prenos opere iz Prage. — 22.25: Šramel kvartet. — VARŠAVA 20.12: Večer lahke glasbe. — 21: Vojska godba. — 21.12: Poljska glasba. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 12: Orkester. — 16.10: Pevski in klavirski koncert. — 19.55: Klasična in moderna dunajska opereta. — 22.10: Bechove klavirske in orgelske skladbe. — 22.40: Plesna muzika. — BERLIN 20.15: Slušna igra. — 21: Lahka glasba iz Monakovega. — 22: Lahka in plesna glasba. — KOENIGSBERG 20.15: Program iz Berlina. — 21: Plesni koncert. — 22.30: Lahka godba orkestra. — 22.50: Prenos iz Berlina. — MUEHLACKER 20.15: Prenos iz Berlina. — 21: Lahka godba orkestra. — 23: Violinski in klavirski koncert. — 23.20: Nočni koncert iz Monakovega. — 24: Orkester. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert solistov. — 19: Violinske skladbe. — 20: Orkestralni koncert. — 22: Ciganska kapela. — 23.10: Plesna muzika.

Din 1.000.— plačam,

ako Vam »RADIO BALZAM« ne odstrani: kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd. Že dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najbolj in ga zopet zahtevajo. Franc Maček, čevljarstvo, Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio balzam«!

Dobi se, ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo), na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—

RUDOLF COTIČ

LJUBLJANA VII.

Janševa ulica 27 (prej Kamniška 10a).

Cenjene dame!

Ako hočete imeti res prvovrstno

trajno ondulacijo

zahtevajte od Vašega frizerja

ADONIS PREPARACIJO

EMIL NAVINSEK

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Dlake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvirajo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»VENERA« eliksir Vas reši v nekaj sekundah brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se, ali pošlje po pošti: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo), na povzetje Din 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ

LJUBLJANA VII.

Janševa ulica 27 (prej Kamniška 10a).

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

uje bo oglaševal, ker ve, da ima je dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom maso kupno močnih čitateljev.

Oglas

Intendantska Akademija u Beogradu primice ove godine u nižu školu do 75 pitomaca.

Pravo na konkurs imaju kandidati koji su svršili najmanje 6 razreda gimnazije ili realke, sa najmanje dobrim uspehom, da dolaze neposredno iz škole, da su dobrog vladanja i marljive vrednoće, da nisu mlađji od 16 ni stariji od 21 godine.

Kandidati sa položenim ispitom zrelosti ne polažu prijemni ispit.

Kandidati koji žele konkurisati imaju podneti molbu i propisna dokumenta do 10. augusta tek, god, kako se konkursom traži a koji je dostavljen svima vojnim okruzima i gimnazijama.

Iz Uprave Intendantske Akademije br. 3021 od 17. juna 1934 godine.

CENE ZMERNE

Brzjaviti:

»BELLEVUE«, SPLIT

Telefon interurban 98.

HOTEL BELLEVUE

SPLIT

ZA ČIM OBILNEJŠI OBISK SE PRIPOROČA F. NEVEČNY

POPOLNOMA RENOVIRAN IN MODERNIZIRAN, 50 LEPO OPREMLJENIH SOB, SOBE S PRIVATNO KOPELJO, APARTMANI, V VSEH SOBAH TEKOČA TOPLA IN MRZLA VODA, CENTRALNA KURJAV, SVETLOBNİ SIGNALI, TELEFON V SOBAH, LIFT, RESTAVRACIJA, POZNANA INTERNACIONALNA KUHNJA, HLAJENJE PLAČE IN JEDIL S »FRIGIDAIRE«. POSEBNI PROSTORI ZA DRUŽABNE PRIREDITEVE IN PRVOVRSTNA KAVARNA, NAJMODERNEJE UREJENA.

